

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑβδομος

Συνδρομὴ ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐντὶ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Γαυλαρίου ἑξαυτοῦ ἔτους καὶ εἶνε ἑτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σκαβῶν, 6.

25 Μαρτίου 1879

ΣΦΡΑΓΙΣ ΣΙΚΥΩΝΟΣ

ἐν ἔτει 1821.

Ἡ Περίοδος τῆς γῆς ἐν ἡμέραις ὁ γδοήκοντα, ἢς μετάφρασι, ὀφειλομένην εἰς τὸν γλαφυρὸν κέλαρον τοῦ κ. Ἀγγέλου Βλάχου, ἄρχειται σήμερον δημοσιεύουσα ἡ Ἐστία, εἶνε ἐν τῶν ἀξιολογοτάτων ἔργων τοῦ διασημοῦ Ἰουλίου Βέρν. Ὁ διακεκριμένος οὗτος γάλλος σοφός, οὐτινος τὰς Παραδόξους Περιηγήσεις ἐβράβευσαν αὐτὴ ἡ γαλλικὴ Ἀκαδημία, ἐπελάβετο κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη νὰ καταστήσῃ διὰ σειρᾶς ὅλης ἐπαγωγῶν καὶ μυθιστορικῶν ἀφηγήσεων δημώδη καὶ προσιτὰ εἰς τοὺς πολλοὺς τὰ εἰς τοὺς εἰδικούς μόνον ἐπιστημῶν δύναται δὲ δικαίως σήμερον νὰ καυχῆθῃ, ὅτι ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος καὶ κάλλιστος εἰσηγητὴς τοῦ παραδόξου ἴσως ἀλλὰ καὶ τερπνοτάτου ἐκείνου εἵδους τῆς μυθιστορικῆς φιλολογίας, καθ' ὃ, ἀντὶ ἀπιθάνου καὶ ἀσκόπου πολλᾶς φαντασμαγορίας, προσάγονται εἰς τὸν ἀναγνώστην ἀπαρσιμῶς καὶ ἀπείριτοι αἱ ἐπιστημονικαὶ ἀλήθειαι, εὐκατάστοι: ὅμως εἰς τοὺς πολλοὺς, εὐάρεστοι καὶ τερπναὶ εἰς τὸν ἀναγνώστην, διδάσκουσαι αὐτὸν συνάμα καὶ θέλουσαι, μιγνύουσαι δ' ἀληθῶς, πρῶτον νῦν οὕτως ἐν τῇ νεωτέρᾳ εὐρωπαϊκῇ φιλολογίᾳ, τὸ *utile dulci*, τὸ τερπνὸν τῷ ὠφελίμῳ. Ἡ παγωμένη ἔρημος, Αἰεῖκοσι χιλιάδες λευγῶν ὑπὸ τὰς θαλάσσας, Ἡ εἰς τὸ κέντρον τῆς γῆς ὁδοιπορία, Ἡ μυστηριώδης νήσος, Ἡ κυμανομένη πόλις, Αἰπέντε ἐβδομάδες ἐν ἀεροστάτῳ, Ἡ ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὴν σελήνην ἐκδρομὴ, ἰδίως δὲ καὶ πρὸ πάντων τὸ τερπνότατον διήγημα, ὅπερ προσφέρομεν ἀπὸ τῆς σήμερον εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας, εἰσὶν ἔργα, ἅτινα κατέστησαν τὸν συγγραφεὰ αὐτῶν ὀνομαστὸν πρόσωπον ἐν τῇ συγχρόνῳ οὐ μόνον γαλλικῇ ἀλλ' εὐρωπαϊκῇ ἐν γένει φιλολογίᾳ. Ἀνάμυριάς ἀντιτύπων ἐκδοθέντα, μετεφράσθησαν ταχέως ἅπαντα εἰς τὰς πλείστας τῶν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, ἐδραματοποιήθησαν πολλὰ, ἐν οἷς καὶ τὸ προκείμενον, καὶ κατέβησαν ἀπὸ τῆς σκηνῆς χιλιάδας θεατῶν, ἀπεδείχθησαν δ' ἐν βραχεὶ διαστήματι χρόνου τὸ ἐπαγωγώτατον ἀνάγνωσμα παντὸς εὐὐγγμένου ἀνθρώπου.

Προσφέρουσα αὐτὸ σήμερον ἐν ἑλληνικῇ μεταφράσει εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς, ἐλπίζει ἢ διεύθυνσις τῆς Ἐστίας ὅτι παρέχει εὐάρεστον εἰς τῆς σχολῆς τῶν τὰς ὥρας διατριβῆν, καὶ ἀποδίδει αὐτοῖς ὀλίγην μὲν ἀλλὰ φίλην τὴν χάριτα ἀντὶ τῆς ἡμετέρας ἀξιοῦσης εὐνοίας τῶν πρὸς αὐτήν. Σ. τ. Δ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

ἐν ἡμέραις ὄγδοήκοντα.

[Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Ἐρῶ ὁ Φιλέας Φόγ καὶ ὁ Ποηριδὴς ἀποκτιῶσιν ὁ μὲν ἐπηρέτην, ὁ δὲ αὐθέτην.

Κατὰ τὸ ἔτος 1872 ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 7 οἰκία τῆς Σέβιλ-Ρόου ἐν Λονδίῳ—οἰκία ἐν ἣ ἀπέθανεν ὁ Σέριδαν κατὰ τὰ 1814—κατωκίετο ὑπὸ τοῦ ἐντίμου κυρίου Φιλέα Φόγ, ἐνὸς τῶν παραδοξοτάτων καὶ μᾶλλον ἀξιοπαρατηρήτων μελῶν τοῦ Ἀναρμοσφωτικοῦ Συλλόγου τοῦ Λονδίνου, καίτοι ὁ ἐντίμος οὗτος κύριος οὐδὲν ἐφαίνετο ἐπιτηδεύων τὸ δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχήν.

Οὕτω δὲ διάδοχος ἐνὸς τῶν διασημοτέρων τῆς Ἀγγλίας ῥητόρων ἦτο ὁ Φιλέας οὗτος, πρόσωπον αἰνιγματώδες, περὶ οὐ οὐδέν τις ἐγίνωσκεν ἄλλο, ἢ ὅτι ἦτο εὐγενέστατος ἄνθρωπος καὶ εἰς τῶν ὠραιτέρων ἀνδρῶν τῆς ἀνωτάτης ἀγγλικῆς ἀριστοκρατίας.

Ἐλέγετο ὅτι ὁμοιάζε πρὸς τὸν Βύρων—κατὰ τὴν κεφαλὴν μόνον, διότι οἱ πόδες του ἦσαν ἀψαγοὶ ἀλλ' ὁ νέος οὗτος Βύρων εἶχε μύστακα καὶ παραγναθίδας, ἦτο ἀπαθέστατος, καὶ ἠδύνατο νὰ ζῆσθαι χίλια ἔτη χωρὶς νὰ γηράσῃ.

Ἄγγλος βεβαίως ἦτο, ἀλλὰ δὲν ἦτο ἴσως ἀστὸς τοῦ Λονδίνου ὁ Φιλέας Φόγ.

Οὐδέποτε τὸν εἶχον ἰδεῖ εἰς τὸ χρηματιστήριον, οὔτε εἰς τὴν τράπεζαν, οὔτε εἰς χρηματιστικὸν τι τοῦ Ἄσπεος κατάστημα. Οὐδεμίαν δεξαμενὴν οὐδὲ ἀποθήκην τοῦ Λονδίνου εἶχον ὑποδεχθῆ ποτε πλοῖον, ἔχον φορτωτὴν τὸν Φιλέαν Φόγ. Ὁ κύριος οὗτος οὐδεμίαν διαχειριστικὴν ἐπιτροπὴν κατελέγετο μέλος· τὸ ὄνομά του οὐδέποτε εἶχεν ἀντηχῆσαι ἐν οἰκωδέποτε δικηγορικῷ συλλόγῳ, καὶ ἀγόρευσις του οὐδέποτε εἶχεν ἀκουσθῆ ἐν οἰκωδέποτε τῶν πολυειδῶν δικαστηρίων τοῦ Λονδίνου. Οὔτε τῆς Βασιλικῆς Ἐταιρίας τῆς Μεγάλης Βρετανίας μετεἶχεν, οὔτε τῆς Φιλολογικῆς Ἐταιρίας τῆς Δύσεως, οὔτε

τῆς τοῦ Δικαίου, οὔτε τῆς τῶν Ἐπιστημῶν καὶ Τεχνῶν, τῆς διατελούσης ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Αὐτῆς Γαληνοτάτης Μεγαλειότητος. Εἰς οὐδὲν τέλος ἀνῆκε τῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Ἀγγλίας πολυπληθῆν σωματείων, οὔτε εἰς τὸ Ἀρμονικόν, οὔτε εἰς τὸ Ἐντομολογικόν, οὔτινος κυρία ἀποστολὴ εἶνε ἢ καταστροφὴ τῶν βλαβερῶν ἐντόμων.

Ὁ Φιλέας Φόγ ἦτο ἀπλῶς καὶ μόνον μέλος τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ Συλλόγου.

Πρὸς τὸν ἀπορήσοντα δὲ, ὅτι πρόσωπον τοσοῦτον μυστηριώδες κατελέγετο μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ ἀξιότιμου ἐκείνου σώματος, ἀπαντῶμεν ἀπλῶς ὅτι ἐγένετο δεκτὸς ἐπὶ τῇ συστάσει τῶν κ.κ. Ἀδελφῶν Βάριγγ, τραπεζιτῶν παρ' οἷς εἶχε δικθέσιμον πίστωσιν. Ἀπῆλθε δ' ὡς ἐκ τούτου ἐξωτεινῆς τι ος ὑπολήψεως, ἧς κύριος λόγος ἦτο, ὅτι αἱ ἐπιταγαὶ αὐτοῦ ἐπληρῶνοντο τακτικῶς ἐν ὄψει ὑπὸ τῆς χρεώσεως τοῦ ἀνοικτοῦ του λογαριασμοῦ, ὅστις ἐν τούτοις ἔμενε πάντοτε πιστωτῆς.

Ἦτο λοιπὸν πλούσιος ὁ Φιλέας Φόγ; Ἀναντιρρόητως. Πῶς ὅμως εἶχε πλουτίσει, οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ εἴπῃ, καὶ ἔσχατος πάντων ἔπρεπε νὰ ἐρωτηθῆ περὶ τούτου αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ὅπως δὴποτε ἄσματος δὲν ἦτο, ἀλλ' οὐδὲ καὶ φιλάργυρος καθότι παντοῦ ὅπου ἔλειπε συμβολὴ τις πρὸς ἐπιτέλειαν ἔργου ὠφελίμου ἢ γενναίου, προσέφερεν αὐτὴν ἐκείνος σιωπηλῶς καὶ ἀνωμόως μάλιστα.

Ἐν ὀλίγοις, ὁ κύριος οὗτος πᾶν ἄλλο ἦτο ἢ ὀμιλητικὸς. Ἐλάλει ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον, καὶ ὅσο σιωπηλότερος ἦτο τοσοῦτω μυστηριώδστερος ἐφαίνετο. Ὁ βίος του ἐν τούτοις ἦτο ἀναπεπταμένος· ἀλλ' ὅτι ἐπραττεν ἦτο τόσῳ πάντοτε μαθηματικῶς τὸ αὐτὸ καὶ ὁμοιον, ὥστε ἢ φαντασία, μὴ ἀρκουμένη εἰς τὰ φαινόμενα, ἐζήτει περαιτέρω.

Ἐἶχε περιηγηθῆ; Πιθανόν· διότι οὐδεὶς αὐτοῦ κάλλιον ἐγνώριζε τὸν γεωγραφικὸν χάρτην τῆς οἰκουμένης. Καὶ αὐτῆς τῆς ἀποκεντροτάτης γωνίας εἶχεν εἰδικὴν καὶ ἀκριβῆ γνῶσιν, πολλάκις δὲ, δι' ὀλίγων ὅμως πάντοτε καὶ βραχέων, ἐπηνῶρθον τὰ ποικίλως ἐν τῷ συλλόγῳ λεγόμενα περὶ ὀδοιπόρων ἀπολεσθέντων ἢ ἀποπλανηθέντων. Κατεδείκνε συντόμως τὰς ἀκριθεῖς πιθανότητας, καὶ οἱ λόγοι του ἀπεδείκνυντο πάντοτε ἀληθῆ μαντεύματα, κυρούμενα κατὸ πιν ὑπὸ τῶν ποαγμάτων. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶχε βεβαίως ὀδοιπόρησι πανταχοῦ, — πνευματικῶς τοῦλάχιστον.

Βέβαιον ὅπως δὴποτε ἦτο, ὅτι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ὁ Φιλέας δὲν εἶχε μακρυθῆ τοῦ Λονδίνου. Οἱ κάλλιον τῶν ἄλλων γνωρίζοντες αὐτόν, ἐμαρτύρουν, ὅτι, πλὴν τῆς ἀπὸ τοῦ οἴκου του εἰς τὸν σύλλογον ἀγούσης ὁδοῦ, οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἰσχυρισθῆ ὅτι τὸν εἶδεν ἀλλαχοῦ. Ἡ μόνη του

διασκέδασις ἦτο ν' ἀναγινώσκῃ ἐφημερίδας καὶ νὰ παίξῃ οὐίστ. Εἰς τὸ σιωπηρὸν δ' αὐτὸ παιγνίδιον, τὸ τοσοῦτον εἰς τὴν φύσιν αὐτοῦ ἀρμόζον, συχνάκις ἐκέρδαινε τὰ κέρδη του ὅμως δὲν εἰσῆρχοντο εἰς τὸ θυλάκιόν του, ἀλλ' ἀπετέλουν σπουδαιότατον μέρος τοῦ ἐλεγκτικοῦ του προϋπολογισμοῦ. Ἄλλως δὲ σημειωτέον, ὅτι ὁ κ. Φόγ ἔπαιζε μόνον ἵνα παίξῃ, οὐχὶ δὲ ἵνα κερδαίνῃ· τὸ παιγνίδιον ἦτο δι' αὐτὸν μάχη, ἀγὼν πρὸς ἐναντιότητα, καὶ ἀγὼν μάλιστα οὐδεμίαν ἀπαιτῶν κίνησιν, κόπον ἢ μετατόπισιν, καὶ πρόσφορος ἐπομένως εἰς τὸν χαρακτῆρά του.

Οὐδεὶς ἐγνώριζε σύζυγον ἢ τέκνα τοῦ Φιλέας Φόγ—πρᾶγμα δυνατόν καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐντιμοτάτους ἀνθρώπους—οὐδὲ συγγενεῖς ἢ φίλους, ὅπερ εἶνε ἐτι σπανιώτερον. Ὁ Φιλέας εἶχε μόνος του ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ κατὰ τὴν Σέβιλ-Ρόου, ὅπου οὐδεὶς ποτὲ κατάρθου νὰ εἰσχωρήσῃ. Περὶ τῶν οἰκιακῶν του οὐδεὶς ποτὲ λόγος ἐγένετο, εἰς δὲ καὶ μόνος ὑπηρετῆς ἐπήρκει εἰς θεράπειάν του. Προγενματιζῶν καὶ γευματιζῶν ἐν τῷ συλλόγῳ καθ' ὥρας χρονομετρικῶς ὠρισμένως, ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ πάντοτε καὶ παρὰ τὴν αὐτὴν τράπεζαν, οὐδένα τῶν συναϊρών του φιλεῶν, καὶ οὐδένα ξένον προσκαλῶν, ἐπέστρεφεν οἴκαδε ὅπως κατακλιθῆ, ἀκριβῶς τὸ μεσονύκτιον, χωρὶς ποτὲ νὰ χρησιμοποίησῃ πρὸς τοῦτο τὰ εἰς διάθεσιν τῶν Ἐταίρων ἀναπαυτικώτατα δώματα τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ Συλλόγου. Ἐκ τῶν εἰσοπιτεσσάρων ὠρῶν τοῦ μεσονυκτίου δέκα διετριβεν οἴκοι, κοιμώμενος ἢ εὐτρεπιζόμενος. Ὁσάκις ἐπεριπάτει, ἐπεριπάτει πάντοτε καὶ ἀμεταβλήτως ἐπὶ τοῦ μωσαϊκοῦ δαπέδου τοῦ προδόμου τοῦ Συλλόγου ἢ ἐπὶ τῆς κυκλοτεροῦς αὐτοῦ στοᾶς, ἣν ἔστεγε θελωτὸν κυανοῦν ὑέλωμα, στηριζόμενον ἐπὶ εἰκοσιν ἰονικῶν ἐκ πορφυρίτου κίωνων. Κατὰ τὸ πρόγευμα καὶ τὸ γεῦμα του τὴν τράπεζαν αὐτοῦ ἐπρομήθευον διὰ τῶν εὐγύμων των ταμειωμάτων τὰ μαγειρεία, αἱ ἀποθήκαι, τὰ ὄψοφυλάκια καὶ ἰχθυοτροφεῖα τοῦ συλλόγου· οἱ ὑπηρετῆται τοῦ συλλόγου, σοβαροὶ καὶ μελανεῖμονες, ὑποδεδημένοι ἀθόρυβα νακτοσάνδαλα, ὑπηρετοῦν αὐτόν ἐντὸς ἰδίων πινακίων καὶ ἐπὶ θαυμασίας λιπῆς σαζωνικῆς ὀθῶνης· αἱ μοναδικαὶ κρυστάλλιναι φιάλαι τοῦ συλλόγου περιεῖχον τὸ σέριφ, τὸ πόρτο καὶ τὸ κλάρετ αὐτοῦ, ὅπερ ἀπέπνεον εὐωδίαν καλλιφύλλου καὶ κινωμώμου· ὁ πάγος δὲ τέλος τοῦ συλλόγου, ὁ δὲ ἄδρας δαπάνης ἀπὸ τῶν λιμνῶν τῆς Ἀμερικῆς μετακομιζόμενος, διετῆρει εὐάρεστον ψῆχος περὶ τὰ ποτὰ του.

Ἄν βίος τοιοῦτος εἶνε ἰδιοτρόπου βίος, πρέπει τις νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἡ ἰδιοτροπία δὲν εἶνε ἄσχημον πρᾶγμα.

Ὁ οἶκος τῆς Σέβιλ-Ρόου δὲν ἦτο μὲν πολυτελής, ἀλλὰ περιεῖχε πᾶσαν ὑλικὴν εὐμάρειαν. Ἄλλως δὲ ἡ ἐν αὐτῷ ὑπηρεσία ἦτο λίαν πε-

ριωρισμένη, χάρις εἰς τὰς ἀναλλοιώτους τοῦ ἐνοικοῦντος ἐξεις. Οὐχ ἦττον ὁ Φιλέας Φόγ ἀπῆται παρὰ τοῦ ὑπηρετοῦ του ἀκριβείαν καὶ τάξιν ἔκτακτον. Τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἡμέραν, δευτέραν ὀκτωβρίου, εἶχεν ἀποβάλει τὸν Ἰάκωβον Φόρστερ—διότι ὁ ταλαίπωρος οὗτος εἶχε προσφέρει αὐτῷ ὕδωρ πρὸς ξυράφισμα ὀγδοήκοντα τεσσάρων μόνον βαθμῶν Φαρμαγγίτ ἀντὶ ὀγδοήκοντα ἔξ, καὶ ἀνέμενε τὸν διαδόχόν του, ὅστις ἔμελλε νὰ προσέλθῃ μεταξὺ τῆς ἐνδεκάτης καὶ τῆς ἐνδεκάτης καὶ ἡμισείας ὥρας.

Ὁ Φιλέας Φόγ, στρογγυλοκαθισμένος εἰς τὸ θρονίον του, συναφεῖς κρατῶν τοὺς πόδας ὡς ὁ ἐν παρατάξει στρατιώτης, καὶ τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν γονάτων στηριζῶν, εὐθὺ ἔχων τὸ σῶμα καὶ ὑψιτενῆ τὴν κεφαλὴν, ἐθεώρει χωροῦντα τὸν λεπτοδείκτην τοῦ ὠρολογίου, μηχανῆς πολυπλόκου, ἐμφανίσεως τὰς ὥρας, τὰ λεπτά, τὰ δευτερόλεπτα, τὰς ἡμέρας, τὴν ἡμερομηνίαν καὶ τὸ ἔτος. Ἄμα ἠγούσης τῆς ἐνδεκάτης καὶ ἡμισείας, ὁ κ. Φόγ ἔμελλε, κατὰ τὴν ἡμερησίαν αὐτοῦ συνήθειαν, νὰ καταλίπῃ τὸν οἶκόν του καὶ νὰ μεταβῆ εἰς τὸν Ἀναμορφωτικὸν Σύλλογον.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούσθη κτύπος ἐπὶ τῆς θύρας τῆς μικρᾶς αἰθούσης, ἐν ᾗ ἔμενεν ὁ Φιλέας Φόγ.

Ὁ ἀπολυθεὶς Ἰάκωβος Φόρστερ ἐπιφανεῖς εἶπεν:

— Ὁ νέος ὑπηρετῆς!

Νέος δὲ τις, τριακοντούτης περίπου, προσελθὼν ἔχαιρέτισε.

— Εἶσαι γάλλος καὶ ὀνομάζεσαι John; ἠρώτησεν ὁ Φιλέας Φόγ.

— Δηλαδή. . . με συγχωρεῖτε, Jean, ὑπέλαθεν ὁ νέελος· Ἰωάννης Πανηρίδης. Τὸ ἐπώνυμον αὐτὸ τὸ χρεωστῶ εἰς μίαν κάποιαν ἐπιδεξιότητα, τὴν ὅποιαν ἔγω, νὰ οικονομῶ ἐνίοτε τὰς περιστάσεις. Νομίζω ὅτι εἶμαι τίμιος ἄνθρωπος, καὶ, διὰ νὰ σὰς ἐξομολογηθῶ μὲ εἰλικρίνειαν, ἔκαμα πολλῶν εἰδῶν τέχνας. Ἦμουν τραγουδιστῆς εἰς μίαν ἐταιρίαν ἢ ὅποια ἐγύριζεν ἐδῶ κ' ἐκεῖ· ἐχρημάτισα ἀκροβάτης εἰς ἐν ἵπποδρόμιον, ἄλλοτε χορεύων εἰς τὸ σχοινίον, καὶ ἄλλοτε πηδῶν εἰς τὸν ἀέρα. Ἐπειτα, διὰ νὰ χρησιμοποιήσω τὰ προτερήματά μου, ἐγένεα καθηγητῆς τῆς γυμναστικῆς, καὶ ἐπὶ τέλος ἤμην λογίας τῶν πυροσβεστῶν εἰς Παρισίους. Περσευέθην μάλιστα εἰς διακρήρους πυροκαϊάς. Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐτῶν ἀφῆκα τὴν Γαλλίαν, καὶ ἦλθα εἰς τὴν Ἀγγλίαν, διὰ νὰ ἀπολαύσω τὰ ἀγαθὰ τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, καὶ ἐγένεα θαλαμηπόλος. Ἐπειδὴ δὲ εὐρισκόμην χωρὶς θέσιν, καὶ ἔμαθα ὅτι ὁ κύριος Φιλέας Φόγ εἶνε ὁ ἀκριβέστερος καὶ ἡσυχώτερος ἄνθρωπος τοῦ Ἡνωμένου βασιλείου, ἦλθα εἰς τὸν κύριον μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ζήσω ἡσυχος, καὶ νὰ λησμονήσω καὶ αὐτὸ τὸ ἐπώνυμόν μου.

— Τὸ ἐπώνυμόν σου μ' ἀρέσκει, ἀπάντησεν ὁ εὐπατριδῆς. Ἐχω καλὰς πληροφορίας καὶ συστάσεις περὶ σοῦ. Γνωρίζεις τί ἀπαιτῶ καὶ τί δίδω;

— Μάλιστα, κύριε.

— Πολὺ καλά. Τί ὦραν ἔχεις;

— Ἐνδεκα καὶ εἰκοσιδύο, ἀπάντησεν ὁ Πανηρίδης, ἀνασύρων ἐκ τῶν μυθῶν τοῦ θυλακίου του ὑπερμέγεθες ἀργυροῦν ὠρολόγιον.

— Πηγαίνεις ὀπίσω.

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἀλλ' εἶνε ἀδύνατον.

— Πηγαίνεις ὀπίσω τέσσαρα λεπτά, ἀλλ' ἀδιάφορον. Ἀρκεῖ ὅτι παρατηρήθῃ ἡ διαφορὰ. Λοιπὸν, ἀπὸ τὴν ὦραν αὐτὴν, ἐνδεκα καὶ εἰκοσιενέα λεπτά πρὸ μεσημβρίας, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος τετάρτην, δευτέραν ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1872, εἶσαι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Φιλέας Φόγ ἠγέρθη, ἔλαβε τὸν πῖλόν του διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ἔθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του διὰ μηχανικῆς τινος καὶ οἰοεὶ αὐτομάτου κινήσεως, καὶ ἀνεχώρησε χωρὶς τινα λέξιν ἄλλην.

Ὁ Πανηρίδης ἠκούσεν ἀνοιγομένην κατὰ πρῶτον τὴν αὐλειον θύραν, ἐξερχομένου τοῦ κυρίου του· ἠκούσε δὲ μετ' ὀλίγον αὐτὴν ἀνοιγομένην καὶ πάλιν, ἀπερχομένου τοῦ προκατόχου τοῦ Ἰακώβου Φόρστερ.

Ὁ Πανηρίδης ἔμεινε μόνος ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Σέβιλ-Ρόου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἐν ᾧ ὁ Πανηρίδης πείθεται, ὅτι εὖρε τέλος τὸ ἰδεώδες του.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Πανηρίδης, ἐκπεπληγμένος ὀλίγον τὸ κατ' ἀρχάς, ἐγνώρισα εἰς τῆς κυρίας Τυσσῶ κούκλας, αἱ ὅποιαι εἶχαν ὅσπν ζωὴν ἔχει καὶ ὁ αὐθέντης μου.

Σημειωτέον ὅτι αἱ κούκλαι τῆς κυρίας Τυσσῶ εἶνε ἀνδρείκελα ἐκ κηροῦ, μόνον φωνῆς ἀληθῶς στερούμενα, καὶ πολυαριθμούς ἐλκύνουσαι θεατάς.

Κατὰ τὰς ὀλίγας στιγμὰς τῆς μετὰ τοῦ Φιλέας Φόγ συνεντεύξεώς του, ὁ Πανηρίδης ἐξήτασε ταχέως ἀλλ' ἐπιμελῶς τὸν μέλλοντα κύριόν του. Ἦτο ἀνὴρ τεσσαρακοντούτης περίπου, εὐγενῆ ἔχων καὶ ὠραίαν τὴν μορφήν, ὑψηλὸν τὸ ἀνάστημα καὶ μὴ ἀσχημιζόμενον ὑπ' ἐλαφρᾶς τινος εὐσυχρίας, ξανθὴν τὴν κόμην καὶ τὰς παραγναθίδας, λεῖον τὸ μέτωπον καὶ μήπω ἐξυτιμώμενον κατὰ τοὺς κροτάρους, πρόσωπον ὠρῶν μάλλον ἢ εὐχρουν καὶ θαυμασίους ὀδόντας. Τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ κατῆλεγχεν εἰς μέγιστον βαθμὸν ὅ,τι οἱ φυσιογνώμονες ἀποκαλοῦσιν «νεογόν ἠρμυριαν», ἰδιότητα πάντων τῶν ἐργαζομένων μάλλον ἢ τυρβαζόντων. Ἦραμος, ρλεγματικός, διαγυγῆς ἔχων τὸ ὄμμα καὶ ἀκίνητον τὸ βλέφαρον, ἦν ἐντελέστατος τύπος τῶν ἀπαθῶν ἐκεί-

νων ἀγγλων, οἵτινες συχνότατα ἀπαντώνται ἐν τῷ Ἡνωμένῳ βασιλείῳ, καὶ ὧν τὸ ἀκαδημαϊκὸν πῶς ἦθος τοσοῦτω θαυμασίως ἀπέδωκεν ἢ γραφίς τῆς Ἀγγλικῆς Κάουμαν. Ἐξεταζόμενος κατὰ τὰς διαφόρους τῆς ζωῆς αὐτοῦ πράξεις, ὁ εὐπατρίδης οὗτος παρίστα ὑπαρξίν ἰσοσταθμῆ καθ' ὅλα τῆς τὰ μέρη καὶ ἀκριβῶς ἰσορροποῦσαν, ἐντελεστάτην δὲ καὶ ἀσφαλῆ ὡς χρονόμετρον τοῦ Ἀεροῦ ἢ τοῦ Ἐρυσίου. Ἀληθῶς δὲ ὁ Φιλέας Φόγ ἦτο ἡ προσωποποίησης τῆς ἀκριβείας, κατεφαίνετο δὲ τοῦτο προδήλως «ἐκ τῆς ἐκφράσεως τῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ τῶν χειρῶν», διότι καὶ παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ ὡς καὶ παρὰ τοῖς ζώοις τὰ μέλη αὐτὰ εἰσὶν ἐκφραστικὰ τῶν παθῶν.

Ὁ Φιλέας Φόγ ἦτο ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν μαθηματικῶς ἀκριβῶν, οἵτινες, οὐδέποτε σπεύδοντες καὶ πάντοτε ἔτοιμοι, οἰκονομοῦσι τὰ τε βήματα καὶ τὰς κινήσεις των. Ἀπέφραγεν ἀνωφελεῖς βήματα, καὶ ἐν μόνον ἀν ἦτο, ἐκλέγων πάντοτε τὴν βραχυτέραν ὁδόν. Οὐδέποτε ἠτένιζεν ἀσκοπον βλέμμα πρὸς τὴν ὄροφν. Οὐδέποτε τὸν διέφραγε περιττὴ χειρονομία. Οὐδέποτε τὸν εἶχον ἰδεῖ τετραραγμένον ἢ συγκεκλιμένον. Οὐδέεις ὑπῆρχεν ἐν τῷ κόσμῳ ἀνθρώπος ὀλιγώτερον αὐτοῦ σπεύδων, καὶ ὅμως ἐφθανε πάντοτε ἐν καιρῷ. Ἐξηγεῖται δ' εὐλόγως ὅτι ἔζη μόνος καὶ οὕτως εἶπεν ἐκτὸς πάσης κοινωνικῆς σχέσεως. Ἐγνώριζεν ὅτι ἐν τῷ βίῳ ἐπιβάλλονται συγχρωτισμοί, καὶ ὅτι οἱ συγχρωτισμοὶ ἀπασχολοῦσι καὶ ἀναλόπτουσι τὸ βήμα· διὰ τοῦτο δὲ καὶ τοὺς ἀπέφραγε.

Ὁ δὲ Ἰωάννης, ὁ Πονηρίδης ἐπικαλούμενος, ἀληθῆς Παρισινὸς ἐκ Παρισίων, καὶ ἀπὸ πέντε ἡδὴ ἔτων κατοικῶν ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου ἤσκει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ θαλαμηπόλου, μάτην ἐπὶ μακρὸν εἶχε ζητήσει κύριον εἰς ὃν νὰ προσκολληθῆ.

Ὁ Πονηρίδης δὲν ἦτο ἐκ τῶν Φροντίων ἢ Μασκαρίλων τῆς κωμῆδος, οἵτινες σοβοῦσιν ἀθάδεις, ὑψοῦντες τοὺς ὤμους καὶ εἰς τὸ κενὸν βλέποντες, θρασὺ ἔχοντες τὸ βλέμμα καὶ ἀπαθῆ τὸν ὄφθαλμόν. Οὐγί. Ὁ Πονηρίδης ἦτο χρηστός νέος, εὐάρεστον ἔχων τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τὰ γέυσει πῶς προέχοντα, ἔτοιμα δὲ πάντοτε εἰς γεῦσιν ἢ εἰς θωπεῖαν. Προσηγὴς τὸ ἦθος καὶ ὑπερηφανός, ἀγαθὴν δὲ καὶ στρογγύλην ἔχων τὴν κεφαλὴν, ὅποιαν συνήθως ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἔχωσιν οἱ φίλοι μας, εἶχε κυανοῦς τοὺς ὄφθαλμούς, εὐχρουν τὴν ὄψιν, τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοσοῦτον εὐσκαρον ὥστε κατ' ὄρου νὰ βλέπῃ μόνος του τὰ μῆλα τῶν παρειῶν του, εὐρὺ τὸ στέφανον, καὶ εὐσωμον τὸ ἀνάστημα. Ἦν δὲ βρωμαλέος τοὺς μῦς καὶ ἡράκλειος τὴν δύναμιν, ἦν εἶχον θαυμασίως ἀναπτύξει αἱ ἀσκήσεις τῆς νεότητός του. Ἡ παιὰ του κόμη ἦτο πῶς ἀνυπότακτος· ἀν δὲ τῆς ἀρχαιότητος οἱ γλύπτται κατώρθουν νὰ διατάττωσι κατὰ δεκαοκτὼ διαφόρους τρόπους τὴν κόμην τῆς Ἀθηνᾶς, ὁ Πονηρίδης καθ' ἕνα

καὶ μόνον ἐγνώριζε νὰ εὐτρεπίζῃ τὴν ἰδικήν του. Ἐφερε τρεῖς ἐπ' αὐτῆς τὸ κτένιον καὶ ἤρκειτο.

Ἡ ἀπλουστάτη φρόνησις ἀπαγορεύει νὰ εἰπωμεν ἐκ προοιμίου, ἀν τοιοῦτος ἀνοικτός χαρακτήρ ἐμελλε νὰ συμφωνήσῃ πρὸς τὸν χαρακτήρα τοῦ Φιλέα Φόγ. Ὁ ἀπέθανεν ἄρα γὰρ ὁ Πονηρίδης ὁ ἀδιαπτότως ἀκριβῆς ἐκεῖνος ὑπηρέτης, ὃν ἐχρειάζετο ὁ κύριός του; Τοῦτο ἢ γρήσις μόνη ἐμελλε ν' ἀποδείξῃ. Μεθ' ἱκανῶς πλάνητα νεανικὸν βίον, ὁ Πονηρίδης, ὡς γνωστόν, ἐπόθει ἀνάπαυσιν καὶ ἡσυχίαν. Ἀκούσας ἐγκωμιαζόμενον τὸν μεθοδικὸν βίον τῶν Ἀγγλων καὶ τὴν παροιμιακὴν τῶν βρετανῶν εὐπατριδῶν ψυχρότητα, ἤλθε τύχην ζητῶν ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἡ τύχη ὅμως δὲν τὸν εἶχε τέως εὐνόησει, διότι οὐδαμοῦ κατώρθωσε νὰ ῥιζώσῃ, καὶ ἄλλην μετ' ἄλλην δέκα ἠλλαξεν οἰκίαν. Πανταχοῦ εὔρε κυρίως ἰδιοτρόπους καὶ ἀνωμάλους, φιλοδοξοῦς ἢ φιλοθηροῦς, — ὅπερ, ἐννοεῖται, δὲν ὠρέγετο πλέον ὁ Πονηρίδης. Ὁ τελευταῖος αὐτοῦ κύριος, ὁ νεαρὸς λόρδος Λόγγσπερρυ, μέλος τοῦ κοινοβουλίου, ἀφοῦ διενυκτέρευεν εἰς τὰ δειπνητήρια τῆς Λιμάρκετ, ἐπανήρχετο οἰκαδε φερόμενος τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν ἀστυνομικῶν κλητῶν. Ὁ Πονηρίδης, ἐπιθυμῶν πρὸ παντός νὰ σέβηται τὸν κύριόν του, ἐτόλμησεν εὐλαθεῖς τινὰς παρατηρήσεις, αἵτινες ὅμως κακῶς ἠκούσθησαν, καὶ διὰ τοῦτο διέβρηξε τὰς σχέσεις του. Μαθὼν ἐν τῷ μεταξύ, ὅτι ὁ ἐντιμὸς Κύριος Φιλέας Φόγ ἐζήτηε ὑπηρέτην, ἐπληροφόρηθη τὰ κατ' αὐτόν. Ἐκρινε δὲ φυσικῶς, ὅτι ἀρμοδιώτατος δι' αὐτόν κύριος ἦτο ἀνθρώπος τοσοῦτον τακτικὸν ἔχων τὸν βίον, οὐδέποτε ἀπονυκτερεύων, οὐδέποτε περιηγούμενος, οὐδέποτε, οὐδὲ μίαν ἡμέραν, ἀπών. Προσῆλθε λοιπὸν καὶ ἐγένετο δεκτός, καθ' ἃ γνωρίζομεν.

Οὕτως ὁ Πονηρίδης, ἅμα ὡς ἐσήμανεν ἡ ἐνδεκάτη καὶ ἡμίσεια, εὐρέθη μόνος ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Σέβιλ-Ρόου. Ἦρχισε δ' εὐθὺς τὴν ἐπιθεώρησιν καὶ διέδραμεν αὐτὴν ἀπὸ τῶν ὑπογείων μέχρι τοῦ ἀνωγαίου. Ὁ οἶκος ἐκεῖνος, ὁ καθαρὸς, εὐτακτος, ἀπέριττος καὶ προσφορώτατα διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ὀργανισμένου, τοῦ ὑπερήρασε· τοῦ ἐφάνη ὡς ὠραιότατον κοιλίου ὄστρακον, ὄστρακον ὅμως θερμαινόμενον καὶ φωτιζόμενον δι' ἀερίου, καθότι τὸ ἀνθρακοῦχον ὑδρογόνον ἐπλήρου πάσας τὰς φωτιστικὰς καὶ θερμαντικὰς τῆς οἰκίας ἀνάγκας. Εἰς τὸν δευτέρον ὄροφον εὐρεν ὁ Πονηρίδης εὐλόγως τὸ δι' αὐτόν ὀρισμένον δωμάτιον, καὶ ἠχαριστήθη. Σήμαντρα ἠλεκτρικὰ καὶ ἀκουστικοὶ σωλῆνες συνέδεον τὸ δωμάτιον μετὰ τῶν δωματίων τοῦ μεσοῦρου καὶ τοῦ πρώτου πατώματος· ἠλεκτρικὸν δ' ἐκκρεμές, ἐπὶ τῆς ἐστίας τεθειμένον, ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὸ ἐν τῷ κοιτῶνι τοῦ Φιλέα Φόγ εὐρισκόμενον, κ' ἐσήμαινε συμφώνως πρὸς αὐτὸ τὴν ὥραν, μέχρι δευτερολέπτου.

— Μ' ἀρέσει! πολὺ μ' ἀρέσει! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Πονηρίδης.

Παρατήρησε δ' ἐπίσης ἐν τῷ δωματίῳ του σημειώσιν τινα ἐκτεθειμένην ὑπεράνω τοῦ ἐκκρεμοῦς. Ἦτο τὸ πρόγραμμα τῆς καθημερινῆς ὑπηρεσίας, καὶ περιεῖχε καθ' ὥραν ἀναγεγραμμένας—ἀπὸ τῆς ὀγδόης πρωϊνῆς ὥρας, καθ' ἣν ἀπαρεγκλίτως ἠγείρετο ὁ Φιλέας Φόγ, μέχρι τῆς ἐνδεκάτης καὶ ἡμισείας, ὅτε ἀπήρχετο εἰς τὸν Ἀναμορφωτικὸν Σύλλογον, ἵνα προγευματίσῃ—πάσας τῆς ὑπηρεσίας τὰς λεπτομερείας, τὸ τέτον καὶ τὰς φρυγανιάς κατὰ τὴν ὀγδόην καὶ εἰκοσιτρία λεπτά, τὸ ὕδωρ τοῦ ζυμίσματος κατὰ τὴν ἐνάτην καὶ τρικκοῦτα ἐπτὰ, τὸ κτένισμα κατὰ τὰς δέκα παρὰ εἰκοσι, κ.τ.λ. Εἶτα δὲ, μετὰ τὴν ἐνδεκάτην καὶ ἡμίσειαν πρὸς μεσημβρίας μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, ὅτε κατεκλίνετο ὁ μεθοδικὸς εὐπατριδῆς, πάντα ἦσαν ἐν τάξει καὶ προνοία ἀναγεγραμμένα. Ὁ Πονηρίδης ἐμελέτησε χαίρων τὸ πρόγραμμα ἐκεῖνο, καὶ ἐχάραιε τὰ διάφορα αὐτοῦ ἄθηρα ἐν τῇ μνήμῃ του.

Ὡς πρὸς τὴν ἱματιοθήκην τοῦ κυρίου του, ἦτο πλουσιωτάτη καὶ θαυμασίως διατεταγμένη. Ἐκάστη ἀναξυρίς καὶ πᾶν φόρεμα ἢ ἐσωκάρδιον ἔφερον αὐξοῦντα ἀριθμὸν, ἀναγεγραμμένον ἐπίσης εἰς κατάλογον, ὅπου ἐσημειοῦτο ἡ ἔξοδος ἐκάστου ἐνδύματος καὶ ἡ ἐπάνοδος αὐτοῦ εἰς τὴν ἱματιοθήκην, πρὸς τοῦτοις δὲ καὶ ἡ ἡμερομηνία, καθ' ἣν, ἀναλόγως τῆς ὥρας τοῦ ἔτους, ἐμελλεν ἕκαστον νὰ φορεθῆ. Ὁ οἶος ἦτο καὶ ὁ τὰ ὑποδήματα διέπων ὀργανισμός.

Ἀπλῶς εἶπεν, ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκεῖνη τῆς Σέβιλ-Ρόου, ἣτις θὰ ἦτο βεβαίως τὸ τέμενος τῆς ἀταξίας κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἐνδοῦρου ἀλλὰ παραλύτου Σέριδαν—ἡ σκενὴ πᾶσα ἦτο πλουσία καὶ ἀνετος. Βιβλιοθήκη δὲν ὑπῆρχεν, οὐδὲ βιβλία, ἅτινα ἄλλως θὰ ἦσαν πάντῃ ἀνωφελῆ εἰς τὸν κύριον Φόγ, ἀφοῦ ὁ Σύλλογός του παρεῖχεν εἰς διάθεσιν αὐτοῦ δύο βιβλιοθήκας, μίαν φιλολογικὴν καὶ ἑτέραν τοῦ δικαίου καὶ τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν. Ἐν τῷ κοιτῶνι ἀπέκειτο χρηματοκιβώτιον μετρίου μεγέθους, ἀσφαλῆς κατὰ τε τοῦ πυρὸς καὶ τῆς ῥήξεως. Οὐδαμοῦ τῆς οἰκίας ὑπῆρχον ὄπλα, οὔτε θεραπευτικόν τι, οὔτε πολεμικὸν ὄργανον. Πάντα ἐν αὐτῇ κατήλεγον τὰς εἰρηνικωτάτας τῶν ἔξων.

Ἐξετάσας ἐν λεπτομερείᾳ τὸν οἶκον αὐτόν ὁ Πονηρίδης, ἔτριψε τὰς χεῖράς του· ἡ εὐρεῖα μορφή του ἱλαρῶνθη, καὶ περιχαρῆς ἐπανάλαθε.

— Μ' ἀρέσει! πῶς ὅ,τι θέλω! θὰ συνεννοηθῶμεν θαυμάσια, ὁ κ. Φόγ κ' ἐγώ. Τακτικὸς ἀνθρώπος, καὶ ἀνθρώπος τοῦ σπιτιοῦ! Μηχανή σωστή! Ἐμένα μ' ἀρέσει νὰ ὑπηρετῶ μηχανήν!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἐν ᾧ γίνεται συνουσία δευτερεύουσα τὰς ἐπισημοῦσιν ἐν τῷ Φιλέα Φόγ.

Καταλιπὼν ὁ Φιλέας Φόγ τὴν οἰκίαν του

κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν καὶ ἡμίσειαν, ἔθηκε πενταχοσίας μὲν καὶ ἐβδομηκονταπέντε φορές τὸν δεξιὸν του πόδα πρὸ τοῦ ἀριστεροῦ, πενταχοσίας δὲ καὶ ἐβδομηκονταεξὶ τὸν ἀριστερὸν πρὸ τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐφθασεν εἰς τὸν Ἀναμορφωτικὸν Σύλλογον, εὐρὺ ἐπὶ τῆς Πέλ-Μέλ οἰκοδόμημα, δι' ὃ ἐδαπανήθησαν τρία ὅλα ἐκατομμύρια.

Ὁ Φιλέας Φόγ μετέβη πᾶσαυτα εἰς τὸ ἐστιατόριον, οὔτινος τὰ ἐννέα παράθυρα ἔβλεπον εἰς ὠραιότατον κήπον, οὗ τὰ δένδρα ἐχρύσου ἦδη τὸ φθινόπωρον, καὶ ἐκάθισε παρὰ τὴν συνήθη του τράπεζαν, ὅπου ἀνέμενον ἦδη αὐτόν τὸ πινακίον του. Τὸ πρόγευμά του συνίστατο ἐκ μιᾶς παροψίδος, ἐξ ἰγθύος βραστοῦ συνοδευομένου ὑπ' ἐμβάμματος ἐξαιρετοῦ ποιότητος, ἐξ ὀπτοῦ βοῆς πορφυροῦ μετ' ἀμυγνῶν, ἐκ γλυκίσματος παραγεμισμένου μετ' ῥῶν καὶ μετ' ἄωρα φραγκοσάφυλλα, ἐκ τεμαχίου τυροῦ σέιστερ, καὶ ἐκ πολλῶν τέλος κωθίσκων θαυμασίου τέλους, ἐξ ἐκεῖνου ὅπερ προκηθύνονται εἰδικῶς τὰ ταμεία τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ Συλλόγου.

Τὴν πρώτην ὥραν παρὰ εἰκοσιτρία λεπτά ὁ εὐπατριδῆς ἡμῶν ἠγέρθη καὶ κατηύθυνε τὸ βήμα πρὸς τὴν μεγάλην αἴθουσαν, δῶμα πολυτελέστατον, κοσμούμενον δι' εἰκόνων μετ' πλουσιωτάτα πλάσια. Ἐκεῖ ὑπηρέτης τις τῷ ἐνεχειρίσει τὸ φύλλον τῶν Καίρων, ἀκοπον ἔτι, ὅπερ ἀνέπτυξεν ὁ Φιλέας μετὰ δεξιότητος καὶ ἀσφαλείας ἐμφανίσεως μακρὰν ἔξιν τῆς δυσχεροῦς ταύτης ἐργασίας. Ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐφημερίδος ἐκείνης ἀπασχόλησε τὸν εὐπατριδῆν μέχρι τῶν τριῶν καὶ τεσσαράκοντα πέντε λεπτῶν, ἡ δὲ τῆς Σημείας, ἣτις ἐπικαλοῦθησε, διήρκεσε μέχρι τοῦ γεύματος, ὅπερ ἐγένετο οἶον καὶ τὸ πρόγευμα, προσθήκη μόνον τοῦ βασιλικῆ βρεττανικῆ ἐμβάμματος.

Κατὰ τὰς ἐξ πρὸς εἰκοσιν ὁ Φιλέας ἀνεβάνη ἐν τῇ μεγάλῃ αἴθουσῃ καὶ ἐβυθίσθη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Ἐωθινῶν Χρονικῶν.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν διάφορα τοῦ Συλλόγου μέλη εἰσέρχοντο εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἐπληθύνοντο εἰς τὴν ἐστίαν, ὅπου ἕκαστον λιθάνθρακες. Ἦσαν δὲ οὗτοι οἱ συνήθεις τοῦ κ. Φόγ συμπαίχτορες, ἐμμανεῖς παίχται τοῦ οὐίστ ὡς ἐκεῖνος· ὁ μηχανικὸς Ἀνδρέας Στιούαρτ, οἱ τραπέζιται Ἰωάννης Σούλλιβαν καὶ Σαμουήλ Φώλλεντιν, ὁ ζυθοποιὸς Θωμᾶς Φλάναγαν καὶ ὁ Γωτιέρος Ράλλφ, εἰς τῶν διαχειριστῶν τῆς Ἀγγλικῆς Τραπεζῆς, πάντες πλούσιοι καὶ μεγάλης ὑπολήψεως ἀπολαύοντες ἐν τῷ συλλόγῳ, ὅστις ἠρίθμει ἄλλως μετὰ τῶν μελῶν του τοὺς κορυφαίους τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ χρηματιστηρίου.

— Λοιπὸν Ράλλφ, ἠρώτησεν ὁ Θωμᾶς Φλάναγαν, τί γίνεται ἡ ὑπόθεσις τῆς κλοπῆς;

— Ἡ τράπεζα θὰ χάσῃ ἀπλοῦστατα τὰ χρήματά της, ἀπάντησεν ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ.

— Ἐλπίζω τούναντιον, υπέλαθεν ὁ Γωτιέρος Ῥάλφ, ὅτι θὰ συλλάβωμεν τὸν κλέπτην. Ἀστυνομικοὶ ἐπιθεωρηταὶ ἐπιτηδεύοντες ἐστάλησαν εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, εἰς τοὺς κυριωτέρους λιμένας, ὅπου ἐπιβιβάζονται καὶ ἀποβιβάζονται ἔδοιπόροι, καὶ δύσκολα θὰ διαφύγῃ ὁ φίλος.

— Ὑπάρχει λοιπὸν σημείωσις τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ κλέπτου; ἤρώτησεν ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ.

— Ἐν πρώτοις δὲν εἶνε κλέπτης, ἀπάντησεν σοβαρῶς ὁ Γωτιέρος Ῥάλφ.

— Πῶς; δὲν εἶνε κλέπτης ἄνθρωπος, ὅστις ἀφῆρσεν πενήτηκοντα πέντε χιλιάδας λίρας εἰς χαρτονομίσματα;

— Ὅχι, ἀπάντησεν ὁ Γωτιέρος Ῥάλφ.

— Εἶνε λοιπὸν βιομήχανος; υπέλαθεν ὁ Ἰωάννης Σούλλιβαν.

— Τὰ Ἐσθινὰ Χρονικὰ βεβαιοῦσιν, ὅτι εἶνε εὐπατριδής.

Τὰ τελευταῖα ταῦτα ἀπάντησεν ὁ Φιλέας Φόγ, οὗτινος ἡ κεφαλὴ ὑπερεῖχε τὴν στιγμὴν ἐκείνην τῆς ὑψουμένης περὶ αὐτὸν σωρείας χάρτου. Συνάμα δὲ ὁ Φόγ ἐχαιρέτισε τοὺς συναδέλφους του, οἵτινες ἀνταπέδωκαν αὐτῷ τὸν χαιρετισμόν.

Τὸ γεγονός περὶ οὗ ὁ λόγος, καὶ περὶ οὗ ζῶντρά ἐγένετο συζήτησις ἐν τῷ τύπῳ τοῦ Ἡνωμένου βασιλείου, εἶχε συμβῆ πρὸ τριῶν ἡμερῶν, ἤτοι τὴν 29 Σεπτεμβρίου. Δέσμη χαρτονομισμάτων, ἀποτελούντων τὸ μέγα ποσὸν πενήτηκοντα πέντε χιλιάδων λιρῶν, εἶχεν ἀφαιρεθῆ ἀπὸ τοῦ ἄβυκτος αὐτοῦ τοῦ πρώτου ταμίου τῆς Ἀγγλικῆς τραπεζῆς.

Πρὸς τοὺς ἐκπληκτομένους δὲ, ὅτι τοσοῦτον εὐκόλως ἐτελέσθη ταιαυτὴ κλοπὴ, ὁ Γωτιέρος Ῥάλφ ἤρκειτο ἀπαντῶν, ὅτι τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀκριβῶς ὁ ταμίης ἤσχολετο εἰς ἐγγραφὴν εἰσπράξεως τριῶν σελινίων καὶ ἑξ πένων, καὶ ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ προσέγῃ τις εἰς ὅλα.

Σημειωτέον ὅμως ἐνταῦθα—καὶ τοῦτο καθίστα τὸ πρᾶγμα μάλλον εὐεξήγητον—ὅτι τὸ θαυμαστὸν κατὰστῆμα τῆς Ἀγγλικῆς Τραπεζῆς φαίνεται περὶ πλείστου ὅσον παιούμενον τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ κοινῶ. Ὁ χρυσός, ὁ ἀργυρος καὶ τὰ χαρτονομίσματα εἰσὶν ἐκτεθειμένα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ τυγόντος, διότι οὐδεὶς ὑποπτεύεται τὴν τιμιότητά οἰουδὴποτε διαβάτου. Εἰς μάλιστα τῶν καλλίστων παρατηρητῶν τῶν ἀγγλικῶν ἤθων διηγείται καὶ τοῦτο: Ἐν τινὶ τῶν αἰθουσῶν τῆς τραπεζῆς, ὅπου ἡμέραν τινα εὐρίσκατο, εἶχε τὴν περιέργειαν νὰ παρατηρήσῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς βῶλον τινα χρυσοῦ, ἔλκοντα ἐπτὰ ἢ οὐτῶ λίτρας, καὶ ἐκτεθειμένον ἐπὶ τοῦ ἄβυκτος τοῦ ταμίου. Ἐλαβεν ἀπλοῦστατα τὸν βῶλον, τὸν παρετήρησε, τὸν μετέδωκε δὲ κατόπιν εἰς τὸν γείτονά του καὶ οὗτος εἰς ἄλλον, ὥστε ὁ βῶλος κατήντησεν ἀπὸ

χειρὸς εἰς χεῖρα μέχρι τοῦ βάρους σκοτεινοῦ διαδρόμου, καὶ μετὰ ἡμίσειαν μῶλις ὥραν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν του, χωρὶς ὁ ταμίης νὰ ὑψώσῃ καὶ τὴν κεφαλὴν.

Τὴν 29 ἡμῶς Σεπτεμβρίου τὰ πρᾶγματα συνέβησαν ἄλλως ἢ δέσμη τῶν χαρτονομισμάτων ἀνεχώρησεν ἀλλὰ δὲν ἐπανῆλθε, καὶ ὅτε τὸ ἀνωθεν τῆς αἰθούσας τῶν συνεντεύξεων τεθειμένον μεγαλοπρεπὲς ὰρολόγιον ἐσήμανε κατὰ τὴν πέμπτην ὥραν τὸ κλείσιμον τῶν γραφείων, οὐδὲν ἄλλο ὑπελείπετο εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας ἢ νὰ ἐγγράψῃ πενήτηκοντα πέντε χιλιάδας λιρῶν εἰς τὴν μερίδα τῶν Κερδῶν καὶ Ζημιῶν.

Ὅτε ἀκριβῶς καὶ ἀναμφιβόλως ἐγνώσθη ἡ κλοπὴ, ἀστυνομικοὶ πράκτορες ἐκ τῶν δεξιωτάτων ἀπεστάλησαν εἰς τοὺς κυριωτέρους λιμένας, εἰς Λίθερπουλ, εἰς Γλάσκοβ, εἰς Ἄβρ, εἰς Σουέζ, εἰς Βρινδῆσιον, εἰς Νέαν ὸρκην κ.τ.λ. καὶ ὑπόσχεσις ἐδόθη αὐτοῖς, ἐν ἐπιτυχίᾳ, ἀμοιβῆς δύο χιλιάδων λιρῶν καὶ πέντε ὄπῳ ἐπὶ τῆς ἀνευρεθησομένης ποσότητος. Ἀναμένοντες δὲ τὰς πληροφορίας, ὅσας ἐμελλε νὰ παράσχῃ αὐτοῖς ἡ ἀρξαμένη εὐθὺς ἀνάκρισις, οἱ πράκτορες οὗτοι ἐντολὴν εἶχον νὰ παρατηρῶσιν ἐπιμελῶς πάντας τοὺς ἀφικνουμένους ἢ ἀναχωροῦντας ὄδοιπόρους. Ὑπῆρχε δ' ἀφορμὴ ὑποψίας, ὡς ἔλεγον καὶ τὰ Ἐσθινὰ Χρονικὰ, ὅτι ὁ αὐτοργός τῆς κλοπῆς εἰς οὐδεμίαν κατελέγετο τῶν κλεπτικῶν συμμοριῶν τῆς Ἀγγλίας. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 29 Σεπτεμβρίου κύριός τις καλῶς ἐνδεδυμένος, διακεκριμένος τὸ ἐξωτερικὸν καὶ εὐσχημὸς τοὺς τρόπους, εἶχε παρατηρηθῆ περιπατῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν πληρωμῶν, ὅπου συνέβη ἡ κλοπὴ. Ἡ ἀνάκρισις κατῴρθωσε νὰ ἐξακριβώσῃ καὶ ἀναγράψῃ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ κυρίου ἐκείνου, σημειώσις δ' αὐτῶν διεβιβάσθη πᾶραυτα εἰς πάντας τοὺς ἀστυνομικοὺς πράκτορας τοῦ Ἡνωμένου βασιλείου καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἡπείρου. Οὕτω δὲ οἱ αἰσιόδοξοι, καὶ μετὰξὺ αὐτῶν κατελέγετο ὁ Γωτιέρος Ῥάλφ, ἐπίστευον, ὅτι λόγους εἶχον νὰ ἐλπίζωσι τὴν σύλληψιν τοῦ κλέπτου.

Ἐννοεῖται, ὅτι τὸ γεγονός τοῦτο ἀπετέλει τὴν ὀμιλίαν τῆς ἡμέρας ἐν Λονδίνῳ καὶ καθ' ὅλην τὴν Ἀγγλίαν. Συζητήσεις ἐγένοντο πολλαί, καὶ μετ' ἐμπροσθίας ὑπελογίζοντο αἱ πιθανότητες τῆς ἐπιτυχίας ἢ ἀποτυχίας τῆς Ἀστυνομίας τῆς μητροπόλεως. Οὐδὲν λοιπὸν ἄπορον, ὅτι καὶ τὰ μέλη τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ Συλλόγου ἐλάλουν περὶ αὐτοῦ, τοσοῦτῳ μάλλον ὅσῳ μετὰξὺ αὐτῶν εὐρίσκατο καὶ εἰς τῶν ὑποδιοικητῶν τῆς Τραπεζῆς.

Ὁ ἐντιμὸς Γωτιέρος Ῥάλφ δὲν ἀμφέβαλλε περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐρευνῶν, σκεπτόμενος ὅτι ἡ ἐπαγγελθεῖσα ἀμοιβὴ ἤθελεν ἐκτάκτως κεντήσῃ τὴν νοσηρότητά καὶ τὸν ζῆλον τῶν πρακτῶρων. Ἄλλ' ὁ συνάδελφός του Ἀνδρέας

Στιούαρτ οὐδόλως συνεμερίζετο τὴν πεποιθησὴν του. Ἐξηκολούθησε λοιπὸν ἡ συζήτησις μετὰξὺ τῶν κυρίων, οἵτινες καθίσαντες ἐπαίζον οὐσίτ, ὁ μὲν Στιούαρτ ἔχων ἀντιμέτωπον τὸν Φλάναγαν, ὁ δὲ Φώλλεντιν τὸν Φιλέαν Φόγ. Διαρκούντος τοῦ παιγνιδίου οἱ παίκτορες δὲν ὀμιλοῦν, ἀλλὰ κατὰ τὰ διαλείμματα τῶν σειρῶν (robbre) ἐπανελαμβάνετο ζῶηροτέρα ἢ διακοπείσα συνομιλία.

— Ὑποστηρίζω, εἶπεν ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ, ὅτι αἱ πιθανότητες εἶνε ὑπὲρ τοῦ κλέπτου, ὅστις βεβαίως εἶνε ἐπιτήδειος ἄνθρωπος.

— Καλὲ δὲν βαρύνεσαι! ἀπάντησεν ὁ Ῥάλφ: δὲν ὑπάρχει πλέον χώρα, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ καταφύγῃ!

— Πῶς αὐτό;

— Ποῦ θέλετε νὰ ὑπάγῃ;

— Δὲν ἤξεύρω, ἀπεκρίθη ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ, ἀλλὰ τέλος πάντων ἡ γῆ εἶνε μεγάλη.

— Ἦτον ἄλλοτε. . ., εἶπεν ἡμιφώνως ὁ Φιλέας Φόγ.

Καὶ μετ' ὀλίγον,

— Σεῖς κόπτετε, κύριε, προσέθηκε, τιθέμενος τὰ χαρτῖα ἐνώπιον τοῦ Θωμᾶ Φλάναγαν.

Ἡ συζήτησις ἀνεστάλη πάλιν διαρκούντος τοῦ παιγνίου. Ἄλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἀνελάμβανεν αὐτὴν ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ παρατηρῶν:

— Πῶς ἄλλοτε; Μήπως τυχὸν ἐμίκρυνεν ἡ γῆ;

— Βεβαίως, υπέλαθεν ὁ Γωτιέρος Ῥάλφ. Εἶμαι τῆς γνώμης τοῦ κ. Φόγ. Ἡ γῆ ἐμίκρυνε, διότι τότε τὴν περιεργόμεθα εἰς δεκάκις ὀλιγώτερον χρόνον ἢ πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν. Καὶ τοῦτο, ἐννοεῖται, θὰ καταστήσῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου πολὺ ταχύτερας τὰς ἐρεῦνας.

— Ἄλλὰ καὶ εὐκολωτέραν συγχρόνως τὴν φύγην τοῦ κλέπτου.

— Σεῖς παίξετε, κύριε Στιούαρτ! εἶπεν ὁ Φιλέας Φόγ.

Ἄλλ' ὁ δύσπιστος Στιούαρτ δὲν εἶχε πεισθῆ μῶλις λήξαντος τοῦ παιγνίου ἐπανέλαθε:

— Πολὺ ἀστείος εἶνε ἀληθῶς ὁ τρόπος, κύριε Ῥάλφ, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐμίκρυνεν, ὡς λέγετε, ἡ γῆ. Ἐπειδὴ δὴλαδὴ σήμερον ἡμποροῦμεν νὰ περιέλθωμεν τὸν κόσμον εἰς τρεῖς μῆνας. . .

— Εἰς ὀγδοήκοντα ἡμέρας μόνον, εἶπεν ὁ Φιλέας Φόγ.

— Τῷ ὄντι, κύριε, προσέθηκεν ὁ Ἰωάννης Σούλλιβαν εἰς ὀγδοήκοντα ἡμέρας, ἀρπύτου παρεδόθη εἰς τὴν συγκοινωνίαν τὸ μετὰξὺ Ῥόθλαλ καὶ Ἀλαγαβάδ τμήμα τοῦ Μεγάλου Ἰνδικοῦ σιδηροδρόμου. Ἴδου δὲ ὁ ὑπολογισμός, τὸν ὁποῖον κάμνουν τὰ Ἐσθινὰ Χρονικὰ:

Ἀπὸ τὸ Λονδίνον εἰς τὸ Σουέζ, διὰ τοῦ Μον-Σενὶ καὶ τοῦ Βρινδῆσιου, διὰ σιδηροδρόμου καὶ ἄτ-

μοπλοίου	7	ἡμέραι
Ἀπὸ τὸ Σουέζ εἰς τὴν Βομβάην, δι' ἄτμοπλοίου	13	»
Ἀπὸ τὴν Βομβάην εἰς τὴν Καλκούτταν, διὰ σιδηροδρόμου	3	»
Ἀπὸ τὴν Καλκούτταν εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ τῆς Κίνας, δι' ἄτμοπλοίου	13	»
Ἀπὸ τὸ Χόγγ-Κόγγ εἰς τὴν ὸκο-χάμαν τῆς Ἰαπωνίας, δι' ἄτμοπλοίου	6	»
Ἀπὸ τὴν ὸκοχάμαν εἰς τὸν Ἄγιον Φραγκίσκον, δι' ἄτμοπλοίου	22	»
Ἀπὸ τὸν Ἄγιον Φραγκίσκον εἰς Νέαν ὸρκην, διὰ σιδηροδρόμου	7	»
Ἀπὸ τὴν Νέαν ὸρκην εἰς τὸ Λονδίνον, δι' ἄτμοπλοίου καὶ σιδηροδρόμου	9	»

Τὸ ὅλον 80 ἡμέραι!

— Μάλιστα, ὀγδοήκοντα ἡμέραι! ἀνέκραξεν ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ, ὅστις ἐξ ἀπροσεξίας ἐκούεν ἄνευ ἀνάγκης, χωρὶς ὅμως νὰ ὑπολογίσωμεν τὰς καιροκαίριας, τοὺς ἐναντίους ἀνέμους, τὰ ναυάγια, τὰς ἐκτροχιάσεις κ.τ.λ.

— Καὶ αὐτὰ τὰ ὑπολογίζω, ἀπάντησεν ὁ Φιλέας Φόγ, ἐξακολουθῶν νὰ παίξῃ, διότι ἡ συζήτησις δὲν ἐσέβετο πλέον τὸ οὐσίτ.

— Καὶ ἂν ἀκόμη οἱ Ἰνδοὶ ἀφαιρέσωσι τὰς τροχιάς; ἀνέκραξεν ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ, καὶ σταματήσωσι τὰς ἀμαξοστοιχίας, καὶ ληστεύσωσι τὰς ἀμάξας, καὶ ἀποσυνθίσωσι τοὺς ὄδοιπόρους;

— Καὶ μ' ὄλ' αὐτὰ, ἀπάντησεν ὁ Φιλέας Φόγ, ὅστις δεικνύων τὰ χαρτῖα του, προσέθηκε: Δύο ἀτιὸν μεγάλα.

Ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ, οὗτινος ἦτο ἡ σειρά νὰ μοιράσῃ, συνέλεξε τὰ χαρτῖα, λέγων:

— Θεωρητικῶς ἔχετε δίκαιον, κ. Φόγ, πρακτικῶς ὅμως. . .

— Καὶ πρακτικῶς ἐπίσης, κύριε Στιούαρτ.

— Ἦθελα νὰ σὰς ἐβλεπα.

— Ἀπὸ σὰς ἐξαρτᾶται. Ἀναχωροῦμεν μαζύ, ἂν θέλετε.

— Ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ, ἀνέκραξεν ὁ Στιούαρτ. Ἄλλὰ στοιχηματίζω τέσσαρας χιλιάδας λίρας, ὅτι τοιοῦτον ταξεῖδιον εἶνε ἀδύνατον.

1. Ἐνεκα τῆς τελειοποιήσεως τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας, ἡ περίοδος τῆς γῆς δύναται νὰ γείνη σήμερον ἐντὸς 68 ἡμερῶν. Ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις πρόξενος τῆς Ἀμερικῆς κ. Χῆς εἰς 20 μὲν ἡμέρας ἐταξείδευεν ἐσχάτως ἀπὸ Ἀλεξανδρείας διὰ Βρινθησίου, Παρισίων καὶ Λονδίνου καὶ ἐκεῖθεν μέχρι νέας ὸρκης καὶ Ἁγίου Φραγκίσκου ἐπίσης εἰς 20 ἡμέρας διήρυσσε τὸ διάστημα ἀπὸ Ἁγίου Φραγκίσκου μέχρι ὸκοχάμαν. Ἀπὸ Ἰαπωνίας μέχρι Χόγγ-Κόγγ ἐχρημάσθη 6 ἡμέρας, τὴν σιλικὴν θάλασσαν μέχρι Καϊλῶν διέπλευσεν εἰς 10 ἡμέρας, καὶ ἀπὸ Καϊλῶν μέχρι Σουέζ τῷ ἐξήρκεσαν μόνον 12 ἡμέραι. Ὁ κ. Χῆς δὲν ἐταξείδευε διαρκῶς, ἀλλ' ἔμενε πρὸς ἀνάκασιν εἰς τὰ κυριώτατα σημεία. Σ. π. Δ.

— Δυνατότατον μάλινα, παρετήρησεν ο κ. Φόγ.
 — Κάμετέ το λοιπόν!
 — Τὸν γῦρον τοῦ κόσμου εἰς ὄγδοήκοντα ἡμέρας;
 — Ναί.
 — Εὐχαρίστως.
 — Πότε;
 — Ἀμέσως. Σᾶς εἰδοποιῶ ὅμως, ὅτι θὰ τὸν κάμω μὲ ἐξοδά σας.
 — Εἶνε τρέλλα! ἀνέκραζεν ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ, ὅστις ἤρχιζε νὰ δυσχεραίνῃ διὰ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ συντρόφου του. Ἄς παίξωμεν καλύτερα.
 — Τότε μοιράσετε ἐκ νέου, ἀπήντησεν ὁ Φιλέας Φόγ, διότι ἔγινε λάθος.
 Ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ ἀνέλαβε τὰ χαρτῖα μὲ πυρέσσουσαν χεῖρα, εἶτα δέ, ἀποτιθέμενος αἰφνης αὐτὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης:
 — Λοιπὸν σπουδαίως, κ. Φόγ, εἶπε, στοιχηματίζω τέσσαρας χιλιάδας λίρας...
 — Φίλτατε Στιούαρτ, εἶπεν ὁ Φώλλεντιν, ἡσύχασε! δὲν εἶνε σπουδαία πράγματα αὐτά.
 — Ὅταν λέγω, στοιχηματίζω, ἀπεκρίθη ὁ Ἀνδρέας Στιούαρτ, ὁμιλῶ πάντοτε σπουδαίως.
 — Ἔστω! εἶπεν ὁ κ. Φόγ. Εἶτα δέ, στρεφόμενος πρὸς τοὺς συναδέλφους του:
 — Ἐχω, εἶπεν, εἴκοσι χιλιάδας λίρας κατατεθειμένας εἰς τοὺς ἀδελφούς Βάριγγ' τὰς διακινδυνεύω εὐχαρίστως...
 — Εἴκοσι χιλιάδας λίρας! ἀνέκραζεν ὁ Ἰωάννης Σούλλιβαν. Εἴκοσι χιλιάδας λίρας, τὰς ὁποίας ἠμπορεῖτε νὰ χάσετε ἀπὸ μίαν ἀπροσδόκητον βραδυτύτητα!
 — Ἀπροσδόκητον δὲν ὑπάρχει! ἀπήντησεν ἀφελῶς ὁ Φιλέας Φόγ.
 — Ἀλλά, κύριε Φόγ, αἱ ὄγδοήκοντα αὐταὶ ἡμέραι ὑπελογίσθησαν ὡς ἐλάχιστος ὅρος.
 — Ὁ ἐλάχιστος ὅρος ἀρκεῖ, ὅταν τὸν μεταχειρισθῇ τις καθὼς πρέπει.
 — Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ τὸν ὑπερβῆτε, πρέπει νὰ πηδᾶτε μὲ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν ἀπὸ τὸν σιδηρόδρομον εἰς τὸ ἀτμόπλοιο, καὶ ἀπὸ τὸ ἀτμόπλοιο εἰς τὸν σιδηρόδρομον.
 — Ὅχι πηδᾶω μὲ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν!
 — Ἄστειεύεσθε!
 — Ἀληθῆς Ἀγγλος οὐδέποτε ἀστειεύεται, ἀπήντησεν ὁ κ. Φόγ, ὅσκις πρόκειται περὶ πράγματος σπουδαίου, ὅπως εἶνε τὸ στοιχίμα. Στοιχηματίζω εἴκοσι χιλιάδας λίρας ἐναντίον τοῦ βουλομένου, ὅτι θὰ κάμω τὴν περιουσίαν τῆς γῆς εἰς ὄγδοήκοντα ἡμέρας, ἢ καὶ ὀλιγώτερον, τουτέστιν εἰς χιλίας ἑνεακοσίας εἴκοσιν ὥρας ἢ εἰς ἑκατὸν δεκαπέντε χιλιάδας διακόσια λεπτά. Δέχεσθε;
 — Δεχόμεθα! ἀπήντησαν οἱ κύριοι Στιούαρτ, Φώλλεντιν, Σούλλιβαν, Φλάναγαν καὶ Ράλλφ, ἀφρὺ συνεννοήθησαν.

— Πολὺ καλὰ! εἶπεν ὁ κ. Φόγ. Ἡ ἀμαξοστοιχία τοῦ Δούβρ ἀναχωρεῖ εἰς τὰς ὀκτώ καὶ σαρανταπέντε. Ὁ ἀναχωρήσω μ' αὐτήν.

— Εὐθὺς ἀπόψε; ἠρώτησεν ὁ Στιούαρτ.

— Εὐθὺς ἀπόψε, ἀπεκρίθη ὁ Φιλέας Φόγ. Λοιπὸν, προσέθηκε, συμβουλευόμενος μικρὸν τι ἐγκόλιον ἡμερολόγιον, ἀφρὺ ἔχομεν σήμερον τετάρτην, δύο ὀκτωβρίου, ὁφείλω νὰ εἶμαι εἰς Λονδίνον, εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ συλλόγου, τὸ σάββατον εἰκοσιδύο Ὀκτωβρίου, εἰς τὰς ἑπτὰ καὶ σαρανταπέντε τῆς ἐσπέρας· ἄλλως αἱ εἴκοσι χιλιάδες λίραι τῆς πιστώσεώς μου θὰ γίνουσι ἰδικαί σας πράγματα καὶ δικαιοματι. Ἰδοὺ, κύριοι, ἐπιταγὴ δι' αὐτὸ τὸ ποσόν.

Πρωτόκολλον περὶ τοῦ στοιχίματος συντάχθη καὶ ὑπεγράφη ἀμέσως ὑπὸ τῶν ἐξ ἐνδιαφερομένων. Ὁ Φιλέας Φόγ ἔμεινεν ἀπαθής. Δὲν ἐστοιχηματίζε βεβαίως ὅπως κερδήσῃ· διεκύβευε δὲ εἴκοσι χιλιάδας λιρῶν, ἧτοι τὸ ἡμισυ τῆς περιουσίας του, προβλέπων ὅτι θὰ ἠναγκάζετο ἴσως νὰ δαπανήσῃ τὸ ἕτερον ἡμισυ, ὅπως φέρῃ εἰς πέρας τὸ δύσκολον ἐκεῖνο, ἵνα μὴ εἰπωμεν ἀνεκτέλεστον σχέδιον. Οἱ ἀντίπαλοι του ἐφαινότο συγκεκινημένοι, οὐχὶ διότι ἦτο τόσον σπουδαία ἡ ἐνθῆκη τοῦ στοιχίματος, ἀλλὰ διότι ἔτυπτε πῶς αὐτοὺς ἡ συνείδησις, στοιχηματίζαντας ὑπὸ τοιοῦτους ὅρους.

Τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην ἐσήμαινεν ἡ ἐβδόμη. Πρωτὰ θῆκε εἰς τὸν κ. Φόγ νὰ διακοπῇ τὸ οὖιστ, ἵνα δυνήθῃ νὰ παρασκευασθῇ.

— Εἶμαι πάντοτε ἑτοιμὸς! ἀπήντησεν ὁ ἀπαθής εὐπατρίδης· διανέμων δὲ τὰ χαρτῖα:

— Καρρὸ αὐτοῦ! προσέθηκε. Σεῖς παίξετε, κύριε Στιούαρτ.

[Ἐπιταγὴ συνίχθη.]

ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΩΝ

Ἐκ τῶν τοῦ Σμάιλς περὶ χαρακτήρος.

Οἱ τρόποι εἶναι ἐν τῶν κυριωτέρων θελημάτων τοῦ χαρακτήρος, εἶναι τὸ κόσμημα πάσης πράξεως· περιβάλλουσι δὲ συνήθως μετὰ κάλλους τὴν ἐκτέλεσιν καὶ αὐτῶν τῶν ταπεινοτέρων ἐργασιῶν. Εἶναι δ' ὄντως ἀληθῆς τέχνη νὰ γνωρίζῃ τις νὰ κοσμηῇ τὰς ἐλαχίστας πράξεις ἐν τῷ βίῳ καὶ νὰ καθιστᾷ αὐτὰς εὐαρέστους.

Οἱ τρόποι δὲν εἶναι τι ἀσκοπον καὶ ἀδιάφορον, ὡς ὑπολαμβάνουσι τινες· διότι συντελοῦσι πολὺ εἰς τὸ νὰ διευκολύνουσι πᾶσαν ὑπόθεσιν τοῦ βίου καὶ νὰ χορηγήσωσιν ἐμμελείαν τινὰ εἰς τὰς κοινωνικὰς σχέσεις. «Καὶ αὐτὴ ἡ ἀρετὴ», λέγει ὁ ἐπίσκοπος Μίδλετον, «συνουδευομένη ὑπὸ χυδαίων τρόπων, εἶναι προσβλητικὴ.»

Οἱ τρόποι ἔχουσι μεγίστην βαρύτητα ἐν τῇ γνώμῃ, ἢ σχηματίζομεν περὶ τῶν ἄλλων, ἐνίοτε δ' ἔχουσι ἐπίδρασιν πλείονα ἄλλων οὐσιωδῶν προτερημάτων. Τρόποι χαριέντες καὶ εὐγενεῖς συντελοῦσι ἰσχυρῶς πρὸς ἐπιτυχίαν· διὸ καὶ πολλοὶ ἀποτυγχάνουσι μόνον καὶ μόνον τῆς

ἐλλείψεως τούτων ἕνεκα. Τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν πρώτων ἐντυπώσεων, αἵτινες γεννῶνται καλὰ ἢ κακὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τῆς εὐπροσηγορίας καὶ εὐγενείας ἢ συναντήσῃ τις.

Ἡ ἀφροικία καὶ ἡ χυδαίότης κλείουσι τὰς θύρας καὶ τὰς καρδίας, ἀλλ' ἡ εὐγένεια καὶ ἡ εὐπρέπεια, τῶν καλῶν τρόπων οὔσαι γνώρισμα, ἀνοίγουσι αὐτάς. Ἐχουσι τὴν κλειδα πασῶν τῶν θυρῶν καὶ χρησιμεύουσιν ὡς γέφυρα διαβάσεως εἰς τὴν καρδίαν.

Λέγεται ἐν γένει ὅτι «οἱ τρόποι κάμνουσι τὸν ἄνθρωπον»· ἀληθέστερον ὅμως εἶναι ὅτι «ὁ ἄνθρωπος κάμνει τοὺς τρόπους.» Δύναται τις νὰ εἶναι τραχὺς καὶ ἀφροικός, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ἀγαθὴν καρδίαν καὶ καλὸν χαρακτήρα· βεβαίως ὅμως θὰ καθίστατο ἔτι μᾶλλον ἀξίεραστότερος καὶ ἴσως ὠφελιμώτερος, ἐὰν ἐπεδείκνυε γλυκὺ ἦθος καὶ ἐκείνην τὴν γλυκύτητα τῶν τρόπων, ἧτις εἶναι τὸ σύμβολον τῆς ἀληθινῆς εὐγενείας.

Ἡ κυρία Hatchinson, εἰς τὴν εὐγενῆ εἰκόνα, ἢν κατέλιπε τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, οὐ καὶ ἄλλοτε ἐμνημονεύσαμεν, εἰκονίζει διὰ τῶν ἐξῆς τὴν ἀνδρικὴν ἐκείνου εὐπρέπειαν καὶ τὸ ἀξίεραστον ἦθος· «Δὲν δύναμαι νὰ εἶπω ἂν ἐν αὐτῷ ἀληθῆς μεγαλεῖον ἢ ὑπερηφάνεια ἐνυπῆρχε· τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι οὐδέποτε κατεφρόνησεν ἄνθρωπον εἰς ταπεινὴν θέσιν εὐρισχόμενον, ἀλλ' οὐδ' ἐκολάκευσε τὸν ἐφ' ὑψηλοῦ καθήμενον. Ἀπέναντι τῶν πτωχῶν ἐφέρετο γλυκέως καὶ συμπαιθητικῶς, πολλάκις δὲ πολλὰς κατηνάλισκεν ὥρας σχολῆς, συνδιαλεγόμενος μεθ' ἀπλῶν στρατιωτῶν καὶ ταπεινῶν γεωργῶν. Ἐγνώριζε δὲ νὰ μεταδίδῃ τόσον καλῶς τὴν οἰκειότητα, ὥστε εἰς ὅλους ἐκείνους τοὺς πτωχοὺς ἀνθρώπους ἐνέπνεε σεβασμὸν μεμιγμένον μετὰ στοργῆς καὶ οὐδέποτε ἐπελανθάνοντο μετ' αὐτοῦ διατρίβοντες τὴν διαφορὰν τῆς κοινωνικῆς θέσεως αὐτῶν καὶ ἐκείνου.

Οἱ τρόποι μέχρι τινὸς σημείου μαρτυροῦσι τὸν χαρακτήρα τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι ἡ ἐξωτερικὴ ἐκδήλωσις τῆς ἐσωτερικῆς φύσεως. Δεικνύουσι τὴν φιλοκαλίαν αὐτῶν, τὰ αἰσθήματα, τὸ ἦθος, καὶ τὴν κοινωνίαν ἐν ἣ τὰς διατριβάς ποιοῦσι. Οἱ κατὰ συνθήκην τρόποι, οἱ ἐν χρήσει ἐν τῇ κοινωνίᾳ, δὲν ἀποδεικνύουσι μέγα τι· μόνον οἱ κατὰ φύσιν τρόποι, προῖον τῶν ἐν ἡμῖν ἠθικῶν δώρων τῶν παρ' ἡμῶν αὐτῶν καλλιεργηθέντων, ἔχουσι μεγίστην σημασίαν.

Ἡ ἐν τοῖς τρόποις χάρις ἐμπνέεται ὑπὸ τῶν αἰσθημάτων, ἅτινα εἶναι πηγὴ ἀπολαύσεων δι' ἄνθρωπον ἀνεπτυγμένους διανοίας. Ὡς πρὸς τὴν ἐποψὴν δὲ ταύτην τὰ αἰσθήματα ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἀξίαν τῶν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν προτερημάτων καὶ τῆς παιδείας. Ἀσκοῦσι δὲ πλείονα ἐπίδρασιν εἰς τὴν πορείαν τῶν ὁρέξεων καὶ τοῦ χαρακτήρος τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ φιλανθρωπία εἶναι ἡ γουστὴ κλεῖς, ἡ πᾶσαν καρδίαν ἀνοίγουσα. Δὲν διδάσκει μόνον τὸ καλῶς φέρεσθαι καὶ εὐ-

προσηγορίας, ἀλλὰ φωτίζει καὶ τὴν διάνοιν καὶ ἀποκαλύπτει τὰς γνώσεις. Θεωρητέα δὲ τοιαύτη οὐσα ὡς ἡ μεγίστη χάρις ἢ κληροδοτηθεῖσα τῇ ἀνθρωπότητι.

Οἱ τεχνητοὶ κανόνες τοῦ καλῶς φέρεσθαι οὐδὲν σημαίνουσιν· ὅ,τι ὀνομάζεται εἰτικῆτα συνήθως εἶναι ἀπάνθισμα ἀγενείας καὶ ψεύδους. Συνίσταται πρὸ πάντων εἰς στάσεις καὶ εὐκόλως ἀναγνωρίζεται. Θεωρουμένη δὲ ὑπὸ τὴν καλὴν αὐτῆς ὄψιν εἶναι ἀντικατάστασις τῶν καλῶν τρόπων, συνήθως δὲ καὶ παραποιήσις αὐτῶν.

Τὸ εὐπροσηγορίας καὶ προσηγῶς φέρεσθαι ἀποτελεῖ συνήθως τὴν βᾶσιν τῶν καλῶν τρόπων. Ὡρισαν δὲ τὴν εὐγένειαν ὡς τέχνην δεικνύουσαν δι' ἐξωτερικῶν σημείων τὸ ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἐνδόμυχον σεβας. Δύναται τις ὅμως νὰ δεῖν ἐντελῶς εὐγενῆς πρὸς τινὰ ἀλλὰ νὰ μὴ ἔχῃ ὑπὲρ τούτου οὐδένα ἰδιάζοντα σεβασμὸν. Οἱ καλοὶ τρόποι καὶ ὑπὸ τὸν κρείττονα λόγον καὶ ὑπὸ τὸν ἧττονα εἶναι ἡ καλὴ διαγωγή. Εἰπὸν τινες ὅτι καλὸν σχῆμα εἶναι προτιμότερον καλῆς μορφῆς καὶ ὅτι καλὴ ἀγωγή ἔχει πλείονα ἀξίαν ὠραίου σχήματος· διότι ἡ τελευταία παρέχει ἡδονὴν ὑψηλοτέραν τῆς θεᾶς ἀγαλμάτων καὶ εἰκόνων· εἶναι ἡ ὠραιότερα πασῶν τῶν τεχνῶν.

Ἡ ἀληθῆς εὐγένεια εἶναι τὸ προῖον τῆς εὐδαιμονίας· πρέπει ν' ἀπορρῆ ἐκ τῆς καρδίας, καὶ νὰ μὴ ἀφίνη ἐντυπώσεις διαρκεῖς, διότι δὲν εἶναι ἀληθῆς ἡ εὐγένεια ἢ μὴ διεγείρουσα τὸ πρὸς τὴν ἀλήθειαν καθῆκον. Πρέπει ν' ἀφίνη τις νὰ καταφαίνεται ὁ κατὰ φύσιν χαρακτήρ, ἐξαλείφων τὰς γωνίας αὐτοῦ καὶ ὅ,τι ἔχει τὸ τραχύ. Ἐλέγητο ὅτι ἡ εὐγένεια πρέπει νὰ ὀμοιάζῃ πρὸς τὸ ἀριστον ὕδωρ, ὅπερ εἶναι τὸ διαυγές, τὸ ἀπλοῦν, τὸ μηδεμίαν ἔχον γεῦσιν. Ἐν τούτοις ἐνίοτε παρὰ τισιν ἀνδράσιν ἢ μεγαλόνοια καλύπτει πολλὰς ἐλλείψεις τῶν τρόπων, αἵτινες παραβλέπονται ὅταν εἰς αὐτοὺς ἐνυπάρχει ἰσχυρὰ καὶ πρωτότυπος προσωπικότης. Ἄν δὲν ὑπῆρχε δὲ αὐτὴ ἡ ἰδιάζουσα φυσικὴ χροιά εἰς ἕκαστον τῶν ἀνθρώπων τῆς φυσικότητος καὶ προσωπικότητος, ὁ βίος ἦθελε στερεηθῆ πολὺ τοῦ διαφέροντος, τῆς ποικιλίας καὶ ἀνδρικῆς δυνάμεως τοῦ χαρακτήρος, ἢν παριστᾷ.

Ὁ ἀληθῶς εὐγενῆς εἶναι καλοκάγαθος. Αἰσθάνεται ἡδονὴν παρέχων τῷ πλησίον εὐτυχίαν καὶ ἀπέχων παντὸς, ὅπερ δύναται νὰ προξενήσῃ δυσἀρέσκειαν. Δὲν εἶναι ἀχαριστος καὶ ἀναγνωρίζει προθύμως τὰς φιλικὰς ὑπηρεσίας. Ὁ πλοίαρχος Speke ἀπήντησε τὴν ἀρετὴν ταύτην εἰς ὑπατον βαθμὸν οὔσαν παρὰ τοῖς Ἰθαγενέσι τοῦ Οὐγανδᾶ, παρὰ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Νυανζᾶ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Ἀφρικῆς. «Ἐκεῖ, λέγει, ἡ ἀχαριστία, ἡ ἀπλῶς ἢ παραμυθίαις τοῦ νὰ εὐχαριστήσῃ τις τινὰ διὰ πράξιν προσενηχθεῖσαν, τιμωροῦνται διὰ ποινῆς.»

Ἡ ἀληθῆς εὐγένεια συνίσταται εἰς τὸν σε-

βασμὸν τῆς προσωπικότητος τοῦ πλησίον. Ὁ θέλων νὰ ἐκτιμᾶται παρὰ τῶν ἄλλων πρέπει ν' ἀποδίδῃ αὐτοῖς ἐκτίμησιν. Πρέπει νὰ σέβηται πως πάσας τὰς γνώμας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὅταν εἶναι ἔτι διάφοροι τῶν ἑαυτοῦ. Ὁ καλῶν τρόπων ἄνθρωπος εὐπροσηγόρως φέρεται ὅταν μεθ' ὑπομονῆς ἀκούῃ τὸν πρὸς αὐτὸν λαλοῦντα, καὶ συνήθως ἐλκύει τὴν συμπάθειαν αὐτοῦ. Δεικνύεται ἀνεκτικός, ὑπομονητικός καὶ ἀπέχει ἀυστηρῶς κρίσεως· διότι ὅσάκις αὐστηρῶς κρίνωμεν τοὺς ἄλλους προκαλοῦμεν καὶ τούτων τὴν αὐστηράν περὶ ἡμῶν κρίσιν.

Ὁ ἀγενῆς ἄνθρωπος καὶ ἀκρίτος συνήθως ἀγαπᾷ κάλλιον νὰ θυσιάσῃ τὸν φίλον του παρὰ μίαν εὐφρολογίαν. Εἶναι δ' ὄντως μωρία νὰ ἐκτεθῇ τις εἰς τὸ μῖσος τοῦ ἄλλου δι' ἀπόλαυσιν μιᾶς στιγμῆς. Ὁ Βρουνὲλ ὁ μηχανικός, εἰς τῶν εὐγενεστέρων ἀνδρῶν, ἐσυνείθιζε νὰ λέγῃ, ὅτι ἡ κακεντρέχεια καὶ ἡ κακοβουλία εἶναι ἐκ τῶν δαπανηροτέρων ἀπολαύσεων τοῦ κόσμου· καὶ ὁ διδάκτωρ Τζόνσον εἶπεν ἡμέραν τινα· «Δὲν εἶναι συγκεχωρημένη ἡ κακοβουλία οὔτε εἰς τὰς πράξεις, οὔτε εἰς τοὺς λόγους. Τὸ νὰ ὑβρίσῃς τινα, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ τὸν ῥίψῃς κατὰ γῆς.»

Ὁ εὐγενῆς καὶ γενναῖος οὐδέποτε διατείρεται ὅτι εἶναι σοφώτερος καὶ πλουσιώτερος τοῦ πλησίον. Δὲν καυχᾶται ἐπὶ τῇ θέσει αὐτοῦ, τῇ γεννήσει, τῇ πατρίδι καὶ δὲν καταφρονεῖ τοὺς μὴ τυχόντας νὰ ἔχωσι τὰ αὐτὰ προσόντα. Δὲν ἐνδεικνύει τὰ προτερήματά του ἢ τὸ ἐπάγγελμά του καὶ δὲν ὁμιλεῖ περὶ ἑαυτοῦ ὅταν ἀνοίγῃ τὸ στόμα του. Τούναντίον εἰς τε τὰς πράξεις καὶ τοὺς λόγους εἶναι μέτριος, ἀνευ ἀξιώσεων, ἀνευ ἀλαζονείας, δεικνύων τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ χαρακτῆρα δι' ἔργων μᾶλλον παρὰ διὰ λόγων.

Ἡ ἔλλειψις σεβασμοῦ πρὸς τὰ αἰσθήματα τῶν ἄλλων ἔχει πηγὴν τὸν ἐγωισμόν καὶ ἐκδηλοῦται διὰ τρόπων τραχέων καὶ μισητῶν.

Τῇ ἀληθείᾳ δύναται τις εἰπεῖν ὅτι εἰς τὴν διαρκῆ θυσίαν ἑαυτοῦ ἐν ταῖς σχέσεσι τοῦ συνήθους βίου συνίσταται ἡ διαφορὰ μεταξύ τοῦ καλῶς καὶ τοῦ κακῶς ἀνατετραμμένου ἀνθρώπου.

Ὁ ἐν τῇ κοινωνίᾳ μὴ θέλων νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς ἑαυτὸν οὐδεμίαν στενοχωρίαν καθίσταται ἀνυπόφορος. Οὐδεὶς εὐχαριστεῖται νὰ βλέπῃ τοιοῦτον ἄνθρωπον, ἀποβαίνει πηγὴ ἀνίας εἰς τοὺς περὶ αὐτόν. Πολλοὶ, ἐλλείψεως χαλινῶ ἔνεκα, διέρχονται τὸν βίον ἀγωνιζόμενοι κατὰ προσκομμάτων, ἅτινα αὐτοὶ ἐπλασαν, καὶ καθιστῶσι πᾶσαν ἐπιτυχίαν ἀδύνατον ὡς ἐκ τοῦ δυστρόπου καὶ ἀγροίκου αὐτῶν χαρακτῆρος, ἐνῶ ἄλλοι, κεκταμένοι ὀλιγώτερα προτερήματα, πορεύονται καὶ ἐπιτυγχάνουσι διὰ τῆς ὑπομονῆς, τῆς ὁμαλότητος τοῦ ἤθους καὶ τῆς ἐγκρατείας.

Πρὸς ἐπιτυχίαν ἐν τῷ κόσμῳ λέγουσιν ὅτι συντελοῦσιν εἴτε ὁ χαρακτῆρ, εἴτε τὰ προτερήματα ὅπως ὅμως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, βέβαιον

εἶναι ὅτι ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τῆς ἰδιοσυγκρασίας, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐκ τῆς ψυχικῆς φαιδρότητος, ἐκ τῆς προσηνείας, τῆς στοργῆς καὶ τῆς προθυμίας. Αἱ ἀρεταὶ αὗται εἶναι τὸ νόμισμα τὸ κυκλοφοροῦν τῶν κοινωνικῶν σχέσεων.

Διὰ πολλῶν τρόπων μὴ εὐγενῶν δεικνύεται ἡ ἔλλειψις τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν πλησίον σαβασμοῦ, ἐν οἷς τὸ ἀτημέλητον τῆς ἐνδυμασίας, ἡ ἔλλειψις καθαριότητος περὶ τὴν περιβολὴν ἢ ἔξεις προξενούσαι βδελυγμίαν. Ἄνθρωπος ἀκάθαρτος καὶ ἀκατάστατος, πλὴν τοῦ ὅτι καθίσταται φυσικῶς ἀπεχθῆς, ἐμπνέει εἰς τοὺς ἄλλους μῖσος, καθιστάμενος οὕτω χυδαῖος καὶ ἀγενῆς ὑπὸ ἑτέραν μορφήν.

Ὁ Δαβὶδ Ἀνσιλλῶν, ἱεροκῆρυξ, εἰς τῶν τὰ μάλιστα δεινῶν, ὁ ὁποῖος ἐσπούδαζε καὶ συνέθετε τοὺς λόγους μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας, ἐσυνείθιζε νὰ λέγῃ ὅτι «μικρὸν ἐδεικνύει τις σεβασμὸν πρὸς τὸ δημόσιον, ὅταν δὲν ἐλάβηκε φροντίδα νὰ παρασκευασθῇ καλῶς περὶ πᾶν ἔργον, καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἤθελε παρουσιάσῃ εἰς πανήγυριν φέρων ἐπὶ κεφαλῆς τὸν νυκτερινὸν σκούφον καὶ ἐνδεδυμένος κοιτωνίτην γιτῶνα, ἔπραττε πρᾶξιν μαρτυροῦσαν ἐντελῆ ἔλλειψιν εὐγενείας.»

Οἱ τρόποι εἶναι τέλειοι ὅταν εἶναι ἀφελεῖς, ὅταν οὐδενὸς ἐλκύωσι τὴν προσοχὴν ἄλλ' εἶναι ἀπλοὶ καὶ φυσικοὶ. Τὸ ἐπιτετηδευμένον καὶ τεχνικὸν εἶναι ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἐλευθέραν στάσιν καὶ φιλοπροσήγορον. Ὁ Ῥοσφουκὼλδ εἶπεν ὅτι «οὐδὲν κωλύει ἡμᾶς νὰ φερώμεθα κατὰ φύσιν, ὅσον ἡ ἐπιθυμία νὰ φανῶμεν τοιοῦτοι.» Ἴδου δὲ ταῦτα γράφοντες ὅτι ἐπανερχόμεθα αὐθις εἰς τὴν εἰλικρίνειαν καὶ ἀπλότητά περὶ ὧν ὁμιλήσαμεν, αἰτινες ἐπιδεικνύονται διὰ τῆς χάριτος, τῆς φιλοφροσύνης, τῆς εὐμενείας καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὰ αἰσθήματα τοῦ πλησίον. Ὁ εἰλικρινῆς καὶ ἀπλοῦς ἄνθρωπος καθιστᾷ πάντας τοὺς περὶ αὐτὸν ἀφελεῖς, οὓς θερμαίνει καὶ ἀνυψοῖ μόνον ἡ παρουσία του, οὕτω δὲ οἱ τρόποι, ὡς καὶ ὁ χαρακτῆρ δύναται ν' ἀποβῶσιν ἀληθῆς κινητικὴ δύναμις.

Ἡ συμπάθεια καὶ ὁ θαυμασμός, τὸν ὁποῖον ἐνέσπειρον ἡ γενναία φύσις καὶ ἀξιεράστος τοῦ στο Σὺδνεϋ Σμιθ εἰς πάντας τοὺς ἀναστρεφόμενους αὐτὸν πτωχοὺς ἢ πλουσίους, λέγει ὁ Kingsley, προήργετο ἐκ τοῦ ὅτι πλουσίους καὶ πτωχοὺς, τοὺς ἰδίους αὐτοῦ ὑπερέτας καὶ πάντας τοὺς εὐγενεῖς οὓς ἐξένιζε μετχειρίζετο μετὰ τῆς αὐτῆς συμπεριφορᾶς καὶ τοῦ αὐτοῦ σεβασμοῦ· ἦτο μεθ' ὧν συμπαθῆς καὶ εὐθυμίας καὶ πανταχοῦ ὅπου ἐπορεύετο ἄφινεν εὐλογίας καὶ ἐλάβανε.»

Λέγουσιν ὅτι οἱ καλοὶ τρόποι εἶναι τὸ διακριτικὸν σημεῖον τῶν εὐγενῶς καὶ καλῶς ἀνατετραμμένων ἀνθρώπων, καθὼς καὶ τῶν βιούντων ἐν ταῖς ἀνω μᾶλλον ἢ ἐν ταῖς κάτω τάξεσι τῆς κοινωνίας. Ὡς πρὸς τοὺς πρώτους, τοῦτο

εἶναι ἀληθές μέχρι τινὸς βαθμοῦ, διότι διήλθον τὰς ἀρχὰς τοῦ βίου των ἐν μέσῳ περιστάσεων πρὸς τοῦτο εὐνοϊκῶν. Δὲν ὑπάρχει ὅμως λόγος νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι αἱ πτωχαὶ τάξεις δὲν ποιοῦσι χρῆσιν πρὸς ἀλλήλας καλῶν τρόπων· μάλιστα παρ' αὐταῖς παρατηρεῖται πλοῦτος καλῶν τρόπων καὶ εὐγενῶν ἐκφράσεων.

Οἱ γειρώνακτες καὶ πρὸς ἑαυτοὺς καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους φυλάττουσι σεβᾶς, ὡς καὶ οἱ διὰ τῆς διαγωγῆς των ἐκ τοῦ πλοῦτου των ἐπιζῶντες, πρὸς τοὺς ὁμοίους των, ἢ ἄλλως λεκτέον διὰ τῶν τρόπων των δεικνύουσι τὸ ἀμοιβαῖον σεβᾶς. Πολλὰκις ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν ἠσθάνθησαν τὴν ἐνδόμυχον εὐχαρίστησιν ἀγαθοεργοῦ πράξεως εἴτε ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ, εἴτε ἐν τῇ οἴκῳ, εἴτε ἐν τῷ οἴκῳ. Ὁ εὐγενῆς ἐργάτης ἐξασκεῖ μείζονα ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν περὶ αὐτόν, καὶ μικρὸν κατὰ μικρὸν προσελκύει εἰς μίμησιν τοῦ τακτικοῦ αὐτοῦ βίου, τῆς διαγωγῆς, τῆς εὐγενείας καὶ τῆς ἀγαθότητος. Οὕτως ὁ Βενιαμὶν Φραγκλίνος, ὁν ἐργάτης, ἀνεμόφρως, λέγουσι, τὰς ἔξεις ὁλοκλήρου ἐργαστασίου.

Δύναται τις νὰ ἔχῃ ὀλίγα χρήματα εἰς τὸ βαλάντιον καὶ ὅμως νὰ εἶναι εὐγενῆς. Ἡ καλὴ συμπεριφορὰ δὲν ἔχει χρηματικὴν ἀξίαν· εἶναι μάλιστα ἡ εὐθυνοτέρα πασῶν τῶν εὐχαριστήσεων τοῦ ἀνθρώπου· εἶναι τὸ μικρότερον τῶν προτερημάτων, καὶ ὅμως εἶναι τόσον ὠφέλιμον καὶ τόσον εὐάρεστον, ὥστε εἶναι ἀξίον νὰ καταταχθῇ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐπιστημῶν.

Ἐκαστον ἔθνος ἔχει πάντοτε νὰ μάθῃ τι ἀπὸ τὰ λοιπὰ ἔθνη· ὅ,τι δὲ ἡ ἐργατικὴ τάξις τῶν Ἀγγλῶν ἔχει νὰ μάθῃ παρὰ τῶν ἐν τῇ ἡπειρωτικῇ Εὐρώπῃ γειτόνων εἶναι ἡ περὶ τοὺς τρόπους εὐγένεια αὐτῶν. Ὁ Γάλλοι καὶ οἱ Γερμανοὶ ἔχουσι τρόπους μελιχίους καὶ φιλόφρονας· ἔχουσι δὲ τὰ προτερήματα ταῦτα καὶ αὐταὶ αἱ κατώτεροι παρ' αὐτοῖς τάξεις. Παρ' αὐτοῖς ὁ ἐργάτης συναντῶν συνεργάτην του ἐξάγει τὸν πῖλόν του καὶ χαιρετᾷ φιλικῶς· δὲν ὑπάρχει τι τὸ ταπεινωτικὸν εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην, ἀλλὰ μᾶλλον τι χάριεν καὶ ἀξιοπρεπέος. Ἐπὶ τῆς ἡπειρωτικῆς Εὐρώπης ἡ ἐργατικὴ τάξις εὐρίσκεται εἰς καλλιτέραν θέσιν ἢ παρ' ἡμῖν τοῖς Ἀγγλοῖς, διότι ὑποφέρει εὐθύμως τὴν πενίαν τῆς· καὶ τοι δ' ἐκεῖ τὰ ἡμερομίσθια εἶναι μικρότερα, δὲν περιπίπτουσι οἱ ἐργάται εἰς τόσον μεγάλην ἐνδειαν, οὐδὲ πνίγουσι τὰς θλίψεις των εἰς τὸ οἰνόπνευμα. Ἐπιζητοῦσι τεύναντίον ἐκ τοῦ βίου τὸ καλλίτερον μέρος καὶ προσπαθοῦσι ν' ἀπολαύσωσιν αὐτὸ καὶ ἐν μέσῳ αὐτῆς τῆς ἐνδείας.

Ἡ φιλοκαλία ἀποφέρει ἀληθῆ οἰκονομίαν. Δύναται εὐκόλως νὰ συνδεθῇ καὶ μετὰ τοῦ εὐτελεστάτου εἰσοδήματος τοῦ ἀτόμου, καὶ νὰ ἡδύνη τὸν κόπον καθὼς καὶ τὴν ἀνάπαυσιν. Τὴν

1. Ὁ Σμάιλε, ὁ συγγραφεὺς τοῦ περὶ Χαρακτῆρος συγγράμματος, εἶναι Ἀγγλός. Σ. Μ.

ἐκ τῆς φιλοκαλίας εὐχαρίστησιν ἀπολαμβάνει τις περισσοτέραν ὅταν συνδῇ αὐτὴν μετὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἐκπλήρωσεως τοῦ καθήκοντος. Ἡ φιλοκαλία ἀνυψοῖ τὴν πενίαν. Δεικνύεται δὲ ἐν τῇ διαχειρίσει τοῦ οἴκου καὶ δίδει λάμψιν καὶ χάριν εἰς τὴν ταπεινοτέραν κατοικίαν. Γεννᾷ τοὺς καλοὺς τρόπους καὶ τὴν σωφροσύνην καὶ δημιουργεῖ περὶ τὸ ἀτομὸν ἀτμοσφαῖραν, ἐν ᾗ ἀρέσκεται νὰ ζῇ. Οὕτω δὲ ἡ φιλοκαλία ἠνωμένη μετὰ τοῦ συμπαθητικοῦ ἤθους καὶ τῆς ἀγγιχίας ἀνυψοῖ καὶ κοσμεῖ τὴν ἀφανέστεραν ὑπαρξιν.

Τὸ πρῶτον καὶ τὸ ἀριστον σχολεῖον τῶν καλῶν τρόπων εἶναι πάντοτε, ὡς καὶ τοῦ χαρακτῆρος, ἡ οἰκογένεια, ἐν ᾗ ἡ γυνὴ χρησιμεύει ὡς διδάσκαλος. Οὐχ ἦττον καὶ τούτου ἐάν στερεῖται τις ὡς ἀνήκων εἰς ἀγροίκον οἰκογένειαν δύναται θέλων αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν νὰ καλλιεργῆσθαι τοὺς τρόπους του καὶ τὸν νοῦν του, νὰ μάθῃ νὰ φέρεται καλῶς πρὸς πάντας. Πολλοὶ ἄνθρωποι ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς ἀλαμπεῖς ἀδάμαντας· λείπει παρ' αὐτῶν ἡ λάμψις, ἥτις ἀποκτᾶται διὰ τῆς προστριβῆς καὶ συγχερωτίσεως μετ' ἀνθρώπων καλλιτέρας ἀγωγῆς.

Ἡ ἐκ τῶν τρόπων ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐπικαιροῦ αὐτῶν χρήσεως· ἐπειδὴ δὲ πρὸς τοῦτο ἐπιτυγχάνουσι πλειότερον αἱ γυναῖκες, αὐταὶ δύναται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς οἱ καλλίτεροι διδάσκαλοι. Γνωρίζουσι κάλλιον τῶν ἀνδρῶν νὰ προσποιῶνται καὶ εἶναι φύσει χαριέστεραι καὶ φιλοφρονέστεραι. Ἐχουσι φυσικὴν ζωηρότητα, ὄμμα παρατηρητικόν, καὶ εἶναι ἐπιδειξιώτεραι καὶ ἐπιτηδειότεραι. Ὡς ἐκ τῶν ἀπειρῶν λεπτομερειῶν, ἀς παρέχει ὁ κοινωνικὸς βίος, φυσικῶς αἱ γυναῖκες ἀποκτῶσι νοῦν καὶ ἰκανότητα. Διὰ τοῦτο ἡ μετὰ γυναικῶν ἀξιεράστων καὶ νοημάτων ἀναστροφή τῶν ἀνδρῶν διδάσκει εἰς τοὺς τοὺς τὴν καλλιτέραν ἀγωγὴν.

Ἡ διάγνωσις ἡ ταχέια τῶν πραγμάτων καὶ τῶν προσώπων καὶ ἡ ἐπικαιρὸς χρῆσις αὐτῶν εἶναι τι ἔμφυτον· ὁ κάτοχος τοῦ προτερήματος τούτου ὑπερνεκᾷ τὰς δυσκολίας κάλλιον τοῦ ἔχοντος ἄλλα προτερήματα ἢ ἐπιστήμην.

Τὸ κράτος τῶν καλῶν τρόπων εἶναι τηλικούτον, ὥστε ὁ Wilkes, ἀνὴρ ἐκ τῶν δυσευδαιστῶτων τὴν μορφήν, ἐσυνείθιζε νὰ λέγῃ, ὅτι διὰ νὰ κερδίσῃ τὴν εὐνοίαν καὶ τὰς χάριτας ὥραιας γυναικῶς τρεῖς μόνον ἡμέραι διεχώριζον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὀρειότερου ἀνδρός τῆς Ἀγγλίας.

Ὁ ὑπαινιγμὸς οὗτος διδάσκει ἡμᾶς ὅτι δὲν πρέπει νὰ δίδωμεν καὶ πολλὴν σπουδαιότητα εἰς τοὺς τρόπους, διότι οὗτοι δὲν ἀποδεικνύουσι πάντοτε καὶ τὸν ἀριστὸν χαρακτῆρα. Ὁ ἀνὴρ ὁ πολὺ ἔχων τὸ ἐπαγωγὸν εἰς τοὺς τρόπους ἴσως πρωταγωνιστεῖ, ὡς ὁ Wilkes, ἐπὶ ἀνθρώπων πράξεων. Οἱ τρόποι καθὼς καὶ τὰ ἄλλα προτερήματα ἀρέσκουσι καὶ εὐχαριστοῦσι τὸν

ὄφθαλμόν, πολλάκις ὁμοίως εἶναι μεταμπίσεις κακοῦ χαρακτήρος. Εἶναι μόνον σημεῖον ἐξωτερικόν καλῆς ἀνατροφῆς, συνήθως δὲ παρίσταται καὶ ὑπὸ μορφήν παρά φύσιν. Δύναται τις νὰ ἔχη καλὸν τὸ παράστημα καὶ ὁμοίως ἡ ψυχὴ αὐτοῦ νὰ εἶναι κατὰ βάθος διεσθραμμένη, τότε δὲ οἱ ἐπιτετηδευμένοι τρόποι του συνίστανται εἰς φράσεις καλλιπείρας καὶ εἰς στάσεις σώματος χαριέσσας.

Ἄφ' ἑτέρου ὁμοίως πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἄνδρες μεγίστης κεκτημένοι ἀρετᾶς καὶ γεννησιότατοι ἦσαν ἐστερημένοι ἐντελῶς τρόπων χαριέντων καὶ εὐπροσηγόρων· οἱ ἄνδρες οὗτοι ὠμοιάζον πρὸς καρπὸν οὐτινος ὁ σκληρὸς φλοιὸς περιβάλλει ἡδίστην τροφήν· ὁ τραχὺς ἄνθρωπος φαίνεται ἀγενής, καὶ ὁμοίως δύναται νὰ εἶναι γλυκὺς, ἐντιμὸς καὶ ἀγαθός.

Ὁ Κνωξ καὶ ὁ Λουθῆρος δὲν διεκρίνοντο ἐπὶ εὐπροσηγορίᾳ. Ἀνέλαθον ἔργον, ὕπερ ἀπῆται ἄνδρας σταθεροῦς καὶ ἀποφασιστικοῦς μᾶλλον ἢ καλῶς ἀνατεθραμμένους. Ἐθεώρουν μάλιστα αὐτοὺς σκληροῦς καὶ βιαίου χαρακτήρος. «Καὶ ποῖος εἶσαι σὺ,» ἔλεγεν ἡ Μαρία βασίλισσα τῆς Σκωτίας εἰς τὸν Κνωξ, «ὁ ὁποῖος τολμᾷ νὰ διδάξῃ μαθήματα εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ εἰς τὴν ἡγεμονίδα τοῦ βασιλείου τούτου;»—Κυρία, ὑπέλαθεν ὁ Κνωξ, εἶμαι ὑπήκοος γεννηθεὶς εἰς τὸ αὐτὸ βασίλειον. Λέγουσιν ὅτι αὐτὴ ἡ τόλμη καὶ αὐτὴ ἡ τραχύτης προὐκάλεσαν πολλάκις τὰ δάκρυα τῆς βασίλισσας Μαρίας· ὅταν δὲ ὁ ἀντιβασιλεὺς Μόρτων ἔμαθε τοῦτο εἶπε· «κάλιον νὰ κλαίωσι γυναῖκες παρά ἄνδρες γενειοφόροι.»

Ἡμέραν τινὰ ὁ Κνωξ ἀναχωρῶν ἐκ τοῦ δωματίου τῆς βασιλίσσης ἤκουσεν ἕνα τῶν αὐλικῶν νὰ εἴπῃ· «Πῶς δὲν φοβεῖται!» Στραφεὶς δὲ ὁ Κνωξ πρὸς αὐτὸν εἶπε «καὶ διὰ τί νὰ φοβηθῶ τὸ ἀγαπητὸν πρόσωπον ἑνὸς εὐγενεοῦς; Προσέβλεψα πολλάκις κατὰ πρόσωπον ἀνθρώπων ἐν ὄργῃ διατελοῦντας καὶ ἐν τούτοις δὲν κατελήφθην ὑπὸ παραλόγου τρόμου.» Ὅτε ὁ Κνωξ κατὰ κρηθεὶς ὑπὸ τῆς ἐργασίας καὶ τῶν κόπων ἐφέρετο εἰς τὸν τόπον τῆς αἰωνίας ἀναπαύσεως, ὁ ἀντιβασιλεὺς προσβλέψας εἰς τὸν ἡμιανοικτὸν τάφον εἶπε τοὺς ἐξῆς λόγους, προξενήσαντας τότε ἐντύπωσιν διὰ τὴν ἐνεχρῆμένην ἀλήθειαν καὶ τὸ ἐπίκαιρον· «Ἐνταῦθα κεῖται ἐκεῖνος ὁστις οὐδέποτε ἐφοβήθη ἄλλον ἄνθρωπον.»

Ὁ Λουθῆρος ἐπίσης ἐθεωρεῖτο ὑπὸ πολλῶν ὡς ἀνὴρ βίαιος καὶ τραχὺς καὶ ὁμοίως ὁ σκληρὸς αὐτοῦ φλοιὸς ἐκρυπτε καρδίαν θερμὴν καὶ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ αὐτοῦ βίῳ τὸ γλυκὺ καὶ συμπαθητικόν.

Ὁ Σκουλλ Τζόνσον ἦτο ὡσαύτως ἀπότομος καὶ μεμφίμοιρος, διότι ἀνατράφη ἐν σκληρᾷ σχολῇ, τῇ τῆς πενίας, ἐν ἣ διήλθε τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ βίου καὶ δι' ἧς ἦλθεν εἰς συνάφειν μετὰ περιδόξων ἀνθρώπων. Ἐπλανήθη εἰς τὰς ὁδοὺς μετὰ τοῦ Σαβᾶξ ἐπὶ ὀλοκλήρους νύκτας, διότι ἀμφοτέρω ἐστεροῦντο γρημάτων ὅπως εὖρωσι κλίβην.

Ὅτε δὲ τὸ ἀκατάβλητον αὐτοῦ θάρρος καὶ ἡ ἐπιδειξιότης ἀπέδωκαν αὐτῷ θέσιν ἐν τῇ κοινῶν, ἐφερὲν ἐτι τὰ ἔγνη τῶν πρώτων θλίψεων καὶ τῶν ἀγῶνων. Ἡτο φύσει ἰσχυρὸς καὶ ῥωμαλαῖος, καὶ τὰ παθήματα κατέστησαν αὐτὸν ἀδυσώπητον. Ἡμέραν τινὰ ἐρωτηθεὶς διὰ τί δὲν προσεκαλεῖτο νὰ γευματίη τόσον συχνὰ ὅσον ὁ Γκαρρὶκ, εἶπεν ὅτι «οἱ μεγάλοι Κύριοι καὶ αἱ Κυρίαὶ δὲν ἀγαπῶσι ν' ἀποστομῶνται.» Ὁ δὲ Τζόνσον ἦτο γνωστός ὡς δυναμῆος καὶ κλειῆ τὸ στόμα τῶν ἄλλων, ἐνῶ αὐτὸς ἤξιζε τὸν κόπον ν' ἀκούεται.

Οἱ σύντροφοι τοῦ Τζόνσον ὠνόμαζον αὐτὸν *ursa major*, μεγάλην ἀρκτον. Ἐν τούτοις, ὡς λέγει ὁ Γολσμύθ, δὲν ὑπῆρξεν ἄνθρωπος ἔχων τρυφερωτέραν ἐκείνου καρδίαν· οὐδὲν εἶχε τῆς ἀρκτου πλὴν τοῦ δέρματος. Οἱ τρόποι τοῦ Τζόνσον κατεδειχθησαν ἡμέραν τινὰ ὅτε ἐν τινι τῶν κυριῶν ὁδῶν τοῦ Λονδίνου ἐδοθήθη κυρίαν τινὰ νὰ διέλθῃ τὴν ὁδὸν, δοὺς αὐτῇ τὸν βραχίονα, ἀλλὰ μὴ παρατηρήσας ὅτι ἐκεῖνη διετέλει ἐν καταστάσει μέθης· τοῦτο ὁμοίως δὲν κατεβίβαζε τὴν ἀξίαν τῆς πράξεως. Ὅποια δὲ διαφορά μετὰ τῆς διαγωγῆς ταύτης καὶ τοῦ βιβλιοπώλου εἰς τὸν ἀπυθύνθη ὁ Τζόνσον ζητῶν θέσιν, ὁ ὁποῖος ἀτενίσας εἰς τὸ ἀθλητικὸν σῶμα του καὶ ἀκαλλιεργητὸν, εἶπεν ὅτι θὰ ἔκαμνε καλύτερον «ν' ἀγοράσῃ μία χαμαλίκια διὰ νὰ κουβαλῇ σεντόνια.» Ἡ ἀπάντησις αὐτῆ, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἐλέγθη ὑπὸ προτεράν φράσιν, ἦτο ἐντελῶς κτηνώδης.

Ὁ τρόπος τοῦ νὰ μεταχειρίζεται τις σοφιστεῖαν καὶ πάντοτε ν' ἀντιλέγῃ καὶ νὰ συζητῇ περὶ παντὸς προξενεῖ ἐντύπωσιν ψυχρὰν καὶ ἐπιφέρει ἀποστροφὴν· οὐχ ἦττον καὶ τὸ ἐναντίον, νὰ ἐπιδοκιμάζῃ τὰ πάντα, νὰ συμπαθῇ πρὸς πάντα καὶ νὰ συμμετάσχη τῶν συγκινήσεων εἰναί τι ἀνδρῆς, ἀναξιοπρεπῆς καὶ μὴ ἐντιμὸν. «Εἶναι δύσκολον, λέγει ὁ Ριχάρδος Σερῶ, νὰ μείνῃ τις ἐν δικαίῳ μέτρῳ μετὰ τὸν τρόπον ἀποτόμου καὶ ὁμαλοῦ, μετὰ τῶν δικαίων ἐπαίνων καὶ τῆς τυφλῆς κολακείας· καὶ ὁμοίως εἶναι εὐκολώτατον ἢ ὅσον νομίζεται ἢ φαιδρότης, ἢ εὐπροσηγορία, ἢ ἀπλότης εἶναι τὰ μόνον ἀπαιτούμενα ἵνα πράξῃ τις τὸ καλόν, ὅπως ὀρεῖται νὰ τὸ πράξῃ.»

Πολλοὶ ἄνθρωποι φαίνονται ἀγροῖκοι οὐχὶ διότι εἶναι πραγματικῶς, ἀλλὰ διότι εἶναι ἀδέξιοι. Οὕτως ὅταν ὁ Γίββον ἐδημοσίευσεν τὸν δεύτερον καὶ τρίτον τόμον τῆς ἱστορίας του *Περὶ τῆς παρακμῆς καὶ πτώσεως τῶν Ρωμαίων*, ὁ Δουξ Κομβερλάνδ συναντήσας αὐτὸν καθ' ὁδὸν εἶπε τὰ ἐξῆς· «Πῶς ἔχετε, κύριε Γίββον; Βλέπω ὅτι εἶσθε πάντοτε ὁ αὐτός· ἀδικῶπως μουντζουρωτε, σκαλίζετε, πασαλείφετε τὰ χερσὶνά.» Ὁ Δουξ εἶχε βεβαίως σκοπὸν νὰ συγγαρή τὸν συγγραφέα, ἀλλ' ἔστρεψε τὴν φράσιν εἰς τρόπον τραχὺν καὶ σχεδὸν κακοῦτον.

Ἐπιφλοῦσιν ὡσαύτως ἄλλοι, οἵτινες φαίνονται ψυχροὶ, ἐπιφυλακτικοὶ καὶ ὑπερήφανοι, καὶ ὁμοίως οὐδὲν τούτων ἔχουσιν, εἶναι δειλοὶ. Ἡ δειλία δ' εἶναι εἰς τῶν διακριτικῶν χαρακτήρων τῆς τευτονικῆς φυλῆς. ὠνόμασαν αὐτὴν *ἀγγλικὴν μαριαν*. Ὁ Ἄγγλος ἐν γένει περιηρούμενος εἶναι δύσκαμπτος, ἀδέξιος, μικρὰν ἐπιδειξὶν προξενῶν εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ ὀλίγον ἐλκύνων τὴν συμπάθειαν. Καὶ τοὶ δὲ προσπαθεῖ νὰ ἐπιδείξῃ εἰδός τι τρόπων ἢ δειλία του εἶναι παρούσα καὶ δὲν δύναται ἐντελῶς ν' ἀποκρύψῃ αὐτήν. Οἱ Γάλλοι δὲ ὡς φύσει χαριέντες καὶ οὐσιωδῶς κοινωνικοὶ δὲν δύνανται νὰ ἐνοήσωσι τοιοῦτον χαρακτήρα, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἄγγλος εἶναι ἀδιαλείπτως τὸ ἀντικείμενον τῶν σκωμμάτων καὶ τῶν κωμικωτέρων γελοιογραφιῶν αὐτῶν.

Ὁ μέγας Ἰσακ Νεύτων ἦτο ὁ δειλότερος ἀνὴρ τῶν συγχρόνων του. Ἐτήρει μυστικὰς ἐπὶ μακρὸν χρόνον πολλὰς ἀνακαλύψεις του, ἐκ φόβου μὴ ἢ φήμῃ αὐτοῦ ἐπεκταθῇ· παρηγγείλε νὰ δημοσιεύσωσιν ἀνακαλύψεις του ἄλλας μαθηματικὰς ἀνωμόως ἵνα μὴ γίνῃ γνωστὸν τὸ ὄνομα του καὶ αὐξήσῃ τὰς σχέσεις του. Τοιοῦτος ἦτο καὶ ὁ Σχιζοπῆρος, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ τρόπου τῆς δημοσιεύσεως τῶν τραγωδιῶν του καὶ ἐκ τῆς χρονολογίας αὐτῶν. Τοιοῦτος ἦτο καὶ ὁ Βύρων.

Ἡ δειλία ὁμοίως ὑπὸ ἑτέραν ἔποψιν ἐξεταζομένη δὲν εἶναι ἐλάττωμα, ἀλλὰ στοιχεῖον ἀρετῆς. Οἱ δειλοὶ δὲν εἶναι χαριέντες οὔτε ἐπιδεικτικοὶ, διότι εἶναι ἐν γένει ἀκοινωνῆτοι, δὲν ἔχουσι κομψότητα τρόπων, ἧτις ἀποκτᾶται διὰ τῆς ἀδιαλείπτου ἀναστροφῆς ἐν τῷ κόσμῳ, εἶναι δειλοὶ πρὸς τοὺς ξένους καὶ τοὺς οἰκείους, κρύπτουσι τὰ αἰσθήματα αὐτῶν καὶ ὁμοίως τὰ αἰσθήματα αὐτῶν μὴ ἐπιδεικνύμενα εἶναι θερμὰ καὶ ἀγνά.

Τοὺς Ἄγγλους διακρίνει τῶν λοιπῶν φυλῶν καὶ ἕτερος χαρακτήρ, ὁ βαθὺς σεβασμὸς καὶ ἡ ἀγάπη, ἣν ἔχουσι πρὸς τὴν οἰκογενειακὴν ἐστίαν. Δώσατε τῷ Ἄγγλῳ οἶκον καὶ ἀδιαφορεῖ πρὸς πᾶν ἄλλο ἐν τῷ κόσμῳ. Ὅπως εὖρη γωνίαν τινὰ, ἢ νὰ δύναται ν' ἀποκαλέσῃ ἰδικήν του, διέρχεται τὰς θαλάσσας καὶ πορεύεται ὅπως πῆξῃ τὴν σκηνὴν του ἐν μέσῳ κοιλάδος, ἢ παρθενικοῦ δάσους. Ἡ μοναξία τῆς ἐρημίας δὲν ἐκφοβίζει αὐτὸν, ἀρκεῖ νὰ ἔχη τὴν κοινωνίαν τῆς γυναικὸς του καὶ τῶν τέκνων του. Ἰδοὺ δὲ διὰ τί οἱ λαοὶ οἱ γερμανικῆς καταγωγῆς, ἐξ ὧν ἐξῆλθον οἱ Ἄγγλοι, εἶναι οἱ καλλίτεροι ἀποικιστῆς καὶ διασπείρονται τάχιστα εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆνιου σφαίρας.

Οἱ Γάλλοι δὲν κατάρθωσαν οὐδεμίαν πρόοδον ὡς πρὸς τὸν ἐποικισμὸν, τῆς μεγάλης αὐτῶν τάσεως ἕνεκα πρὸς τὸν κοινωνικὸν βίον, ὅπερ εἶναι τὸ μυστήριον τῶν θεληγῆτρων τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ, καὶ διότι δὲν δύνανται νὰ λησμονήσωσιν ὅτι εἶναι Γάλλοι.

Οἱ Ἄγγλοι δὲν εἶναι καλλιτέχναι, διότι, ὡς εἶπομεν, δὲν εἶναι κοινωνικοὶ. Εἶναι καλοὶ ἀποικοὶ, καλοὶ ναυτικοὶ, καλοὶ βιομήχανοι, ἀλλὰ δὲν διακλῆμπουσιν ὡς αἰδοὶ, ὡς χορευταί, ὡς ὑποκριταί, ὡς καλλιτέχναι οὔτε ὡς βάρπαι τοῦ συρμοῦ· δὲν γνωρίζουσιν οὔτε καλῶς νὰ ἐνδυσθῶσιν, οὔτε καλῶς νὰ παρασταθῶσιν, οὔτε καλῶς νὰ ὁμιλήσωσιν, οὔτε καλῶς νὰ γράψωσι. Στεροῦνται ὕψους καὶ κομψότητος. Ὅ,τι πράττουσιν εἶναι καλῶς κατεσκευασμένον, ἀλλ' ἀνευ χάριτος.

Ὅπως διορθωθῇ ἡ ἔλλειψις αὐτῆ τῆς χάριτος καὶ τῆς περὶ τὰς τέχνας φιλοκαλίας παρὰ τῷ ἀγγλικῷ λαῷ ἴδρυσαν σχολὴν ἵνα διαδώσωσι πλείστορον τὸ πρὸς τὰς καλὰς τέχνας αἰσθημα. Τὸ ὠραῖον σήμερον διδάσκειται καὶ κηρύσσεται ὑπὸ τινῶν ὡς θρησκεία θεωρούμενον. «Τὸ ὠραῖον εἶναι τὸ ἀγαθόν. Τὸ ὠραῖον εἶναι τὸ ἀληθές. Τὸ ὠραῖον εἶναι ὁ ἡγεμὼν τῆς ἀγαθοεργίας.» Τοιαῦται γινώμαι καθ' ἑκάστην κηρύσσονται. Πιστεύουσιν ὅτι διὰ τῆς σπουδῆς τῶν τεχνῶν ὁ ἀναπτύξωσι τὴν φιλοκαλίαν ἑνὸς λαοῦ, ὅτι διὰ τῆς παρατηρήσεως ὠραίων πραγμάτων θὰ ἐξαγνίσωσι τὴν φύσιν του, καὶ ὅτι ἀποσπῶντες αὐτὸν ἐκ τῶν ὕλικῶν ἡδονῶν θὰ ἐξευγενίσωσι καὶ ὁ ἀνυψώσωσι τὸν χαρακτήρα του.

Ἐν τούτοις καίτοι παρομοία ἀνατροφή ἐθεωρήθη ἀναγκαία εἰς τὸ νὰ βελτιώσῃ τὸν ἄνθρωπον καὶ μεγαλύνῃ, δὲν πρέπει τις ἐκ ταύτης ν' ἀναμένῃ πολλά πράγματα. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ χάρις ἐξημερώνει καὶ κοσμεῖ τὸν βίον καὶ εἶναι ἀξία νὰ καλλιεργῆται. Ἡ μουσικὴ, ἡ ζωγραφικὴ, ὁ χορὸς, πᾶσαι αἱ τέχναι εἶναι παιγαὶ ἡδονῆς καὶ ἂν δὲν εἶναι ἀκριβῶς σαρκιακαὶ, θέλουσιν οὐχ ἦττον τὰς αἰσθήσεις, ἀλλ' οὐδὲν πλείστορον. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς φιλοκαλίας ὡς πρὸς τὴν ὠραιότητα τοῦ σχήματος ἢ τοῦ χρώματος, τοῦ ἤχου ἢ τῆς στάσεως δὲν ἐπενεργεῖ πάντοτε καὶ ἐπὶ τῆς καλλιέργειας τοῦ πνεύματος ἢ τῆς διαμορφώσεως τοῦ χαρακτήρος. Ἡ θεὰ καλλιτεχνημάτων δύναται νὰ βελτιώσῃ τὴν φιλοκαλίαν καὶ ἐξεργεῖ τὸν θαυμασμὸν, πράξις ὁμοίως γενναία γενομένη ἐνώπιον ὄλων τῶν πολιτῶν θέλει ἐπιδράσει ἰσχυρότερον ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ θέλει τονίσει τὴν ἀμιλλαν πλείστορον τῆς θεᾶς μυριάδων ἀγαλμάτων καὶ εἰκόνων. Διότι ὁ νοῦς, ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδία καὶ οὐχὶ ἡ φιλοκαλία καὶ ἡ καλλιτεχνία καθιστᾷ τοὺς ἀνθρώπους μεγάλους.

Εἶναι ὅντως ἀμφίβολον ἐὰν ἡ καλλιέργεια τῶν τεχνῶν, ἧτις ἀγεῖ πολλάκις εἰς τὴν πολυτέλειαν, συντελέσει τοσοῦτον εἰς τὴν πρόοδον τῶν ἀνθρώπων ὅσον ὑποτίθεται παρὰ πολλῶν. Ἴσως δὲ ἢ πρὸς ταύτας ἀποκλειστικὴν τροπὴν τῶν πολιτῶν ἐκθλήνῃ μᾶλλον ἢ ἰσχυροποιεῖ τὸν χαρακτήρα αὐτῶν καθιστώσα εὐαίσθητον εἰς τὰς προσβολὰς τῶν αἰσθησῶν.

Δυναμέθα λοιπὸν νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἂν

ἀν ἡ χάρις τῶν τρόπων, ἡ εὐγένεια, ἡ κομψότης καὶ πάντα ἐκεῖνα τὰ συντελοῦντα εἰς τὸ νὰ κοσμήσωσι τὸν βίον καὶ παραστήσωσιν εὐχάριστον πρῆπει νὰ καλλιεργῶνται, δὲν πρέπει ὅμως νὰ παραμελῶνται χάριν τούτου καὶ μόνου αἱ στερεὰ πραγματικὰ ἀρετὰ καὶ διαρκέστεραι, αἱ τῆς τιμιότητος, τῆς εὐλικρινείας καὶ τῆς ἀληθείας. Ἡ πηγὴ τοῦ κάλλους πρέπει νὰ εἶναι εἰς τὴν καρδίαν μᾶλλον ἢ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς· ἡ εὐγένεια τῶν τρόπων δὲν ἔχει μεγάλην ἀξίαν ἀν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ εὐγενῶν πράξεων. Ἡ χάρις εἶναι συνήθως τι τὸ ἐξωτερικόν, ἀρέσκει καὶ ἐλκύει, ἀλλὰ δὲν φθάνει μέχρι τῆς καρδίας.

Τὸ ἐντιμον θάρρος ἔχει πλεονα ἀξίαν τῆς λεπτοτέρας χάριτος, ἡ ἀγνότης εἶναι προτιμητέα τῆς κομψότητος, ἡ καθαρότης δὲ τοῦ σώματος, τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας εἶναι πολυτιμότερα πάσης περὶ τὴν τέχνην τελειότητος.

A. M.

ΑΡΧΑΙΑΙ ΚΑΙ ΝΕΑΙ ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ

Ἄξιο παρατήρητον εἶνε ὅτι πολλαὶ τῶν προλήψεων, αἵτινες ὑπάρχουσι σήμερον παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ, ὑπῆρχον ἀπαράλλακτοι καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡμῶν προγόνοις, παρ' ὧν βεβαίως ἡ παράδοσις περιέσωσεν αὐτάς διὰ τῶν αἰῶνων μέχρι τῆς σήμερον.

Τὰ ἐπόμενα παραδείγματα μαρτυροῦσιν ἀποχωρῶντως περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ πράγματος.

Κατὰ γνωστοτάτην ἐν τῷ λαῷ πρόληψιν ὁ σπαραγμὸς τῶν βλεφάρων θεωρεῖται πάντοτε ὡς οἰωνὸς προσχεῶς συ ἀντίθεως μετὰ προσφιλοῦς προσώπου. «Τὸ μάτι μου σπάρταρει, λέγουν συνήθως, γλήγορα θά τὸν (τὴν) ἴδω.» Τὴν πρόληψιν ταύτην ἀπαράλλακτα ἐξέφραζον καὶ οἱ ἀρχαῖοι· οὕτως εἰς ἐν τῶν εἰδυλλίων (III, στίχ. 37) τοῦ χαριστάτου βουκολικοῦ ποιητοῦ Θεοκρίτου εὐρίσκομεν αὐτὴν ἐν ἐκφράσει μηδὲν παραλλαττούση τῆς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐν χρήσει σήμερον.

«Ἄλλεται ὀφθαλμὸς μου ὁ δεξιὸς ἢ ἄ γ' ἴδω αὐτὴν...» λέγει ὁ πρὸς τὴν Ἀμαρυλλίδα περιπαθῶς κωμῶν καὶ ποθῶν νὰ προσίδῃ τὴν πεφλημένην μορφήν ἐραστῆς αὐτῆς.

Ἐν ἄλλῃ τινὶ ᾄσματι (Εἰδυλλ. VI, στίχ. 39) τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ ἀπαντῶμεν ἄλλην, συνήθεστατήν καὶ ταύτην παρὰ τῷ λαῷ τῆς σήμερον πρόληψιν, καθ' ἣν πρὸς ἀπόμρουσιν τῆς βασικανίας θεωρεῖται συντελεστικὴ ἢ εἰς τὸν κόλπον τρις ἐμπτυσις. Ἰδοῦ.

«Ὡς μὴ βασικανθῶ δέ, τρις εἰς ἐμὸν ἔπτουσα κύλπον· ταῦτα γὰρ ἢ γράτῃ με Κοτυκαρίς ἐξεδίδαξε.»

Ταῦτα δὲ λέγει ὁ καλὸς Δαμοίτας, ὅστις κατοπτριθεὶς πρὸ μικροῦ εἰς γαληνιαίαν θάλασσαν κατηφράθη ἀποθαιμάσας τὸ κάλλος τῆς ἰδίας μορφῆς.

Τὴν παρ' ἡμῶν παροιμιᾶν ἐκφρασιν «θρέψαι

λύκο τὸν χειμῶνα νὰ σε φάῃ τὸ καλοκαίρι», λεγμένην ἐπὶ τῶν ἀγνωμόνων, τῶν κακῶν ἀντ' ἀγαθοῦ ἀποδιδόντων, εὐρίσκομεν ὁμοίαν σχεδὸν εἰς τὸ πέμπτον εἰδυλλιον τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, ἐν ᾧ περιγράφεται ἕρις σφοδρὰ μετὰ τῶν βουκολιστῶν Κομάτα καὶ Λάκωνος περὶ τοῦ πότερος θύναται νὰ ψάλλῃ κάλλιον. «Σὺ, λέγει πρὸς τὸν Λάκωνα ἀγανακτῶν ὁ τῆς σύριγγος ἀρχαῖος ἀθλητῆς Κομάτας, σὺ τολμᾷς νὰ ἀμιλλᾷσαι πρὸς ἐμὲ περὶ ᾄσματος, τὸν ὅποιον ἐγὼ παῖδα ἐτι ἐδίδασκον; . . . Φεῦ! τοιαύτη ἡ ἀμοιβὴ τῶν εὐεργετούντων!»

«Θρέψαι Λυκιδεῖς, θρέψαι κόνας, ὡς σε φάγωσι.»

Ἔσχε δὲ τὴν ἀρχὴν αὐτῆς προφανῶς ἡ παροιμία αὕτη ἀπὸ τοῦ μύθου τοῦ Ἀκταίωνα, τοῦ δυστυχοῦς κυνηγοῦ, ὃν, ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος δι' ἐκδικησιν εἰς ἔλαφρον μεταμορφωθέντα, κατεσπάραξαν οἱ ἴδιοι αὐτοῦ κύνες, οὓς ἔτρεφεν ἵνα μεταχειρίζεται εἰς τὴν θήραν. Καθ.

ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΚΑΡΦΙΔΕΣ

Τέσσαρες καρφίδες! Τί τούτου ἀπλούστερον, καὶ ὅμως τὰς ἐβλεπον δισταυρωμένας ἀστροειδῶς ἐν τῷ μέσῳ πόρπης ἢν πάντοτε ἐφόρει κυρία τις. Ἐρωτήσας ἐμαθὸν τὰ ἀκόλουθα, ἅτινα μετὰ συγκινήσεως μοὶ διηγήθη ἡ εὐγενὴς κυρία· «Ὁ σύζυγός μου ἦτο Πολωνὸς εὐπατρίδης· καταγγελοὶ δὲ ὑπὸ ἰσχύοντος ἐχθροῦ καθείρχθη ἐν παλαιῷ τινι πύργῳ ἐν εἰρκτῇ ὑπογείῳ καὶ σκοτεινῇ. Οὐδαὶς ἐλάλει εἰς αὐτόν, ὁ δεσμοφύλαξ οὐδέποτε ἤνοιγε τὸ στόμα, ὥστε ὁ ἀτυχὴς σύζυγός μου ἐκινδύνευε νὰ παραφρονήσῃ καὶ δὲν εἶχεν ἄδικον. Ἐβδομάδες καὶ μῆνες παρήρχοντο καὶ ὁ δύσμοιρος δεσμώτης δὲν εἶχε κἄν τὴν παρημυθίαν νὰ μετρή τὰς παρερχομένας ἡμέρας καὶ νὰ διακρίνῃ αὐτάς ἀπὸ τῶν νυκτῶν! Καὶ τὸ ὀδυνηρότατον πάντων ἦτο ἄργός!»

«Ἡμέραν τινὰ φέρων τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ἐιδυμάτων του ἤσθάνθη τέσσαρας καρφίδας. Τέσσαρες καρφίδας! Καὶ τί νὰ τὰς κάμῃ! . . . Τὰς ἀποσπᾷ ἀπὸ τοῦ ἐνδύματός του καὶ τὰς ῥίπτει κατὰ γῆς· ἔπειτα δὲ πεσὼν εἰς τὰ γόνατα καὶ τετραποδητῇ βαίνων ἀναζητεῖ αὐτάς ἐν τῷ σκότει ψηλαφῶν. Εὐρὼν δέ, τὰς ῥίπτει πάλιν καὶ πάλιν τὰς ἀναζητεῖ καὶ τὰς ἀνευρίσκει. Ἰδοῦ λοιπὸν εἶχεν ἤδη ἐργασίαν. Ἐξ ὅλα ἔτη κατεγίνετο εἰς τὴν μονότονον ταύτην ἀσχολίαν, ἥτις ὅμως ἔσωσεν αὐτὸν ἀπὸ βεβαίας καὶ ἀφρέντου παραφροσύνης καὶ πρόωρου θανάτου. Ὅτε δὲ τέλος ἐνθυμηθέντες ἤλθον νὰ τον ἐξαγάγωσι τῆς εἰρκτῆς, εὗρον αὐτὸν ἀναζητούντα τὰς τέσσαρας καρφίδας του, ἃς παρέλαβε μετ' ἐαυτοῦ, ἐγὼ δὲ προσήλωσα ἐπὶ τοῦ κοσμήματος τούτου, ὅπως οὐδέποτε θὰ ἐγκαταλείψω.»

Ὁ ἄνθρωπος ἐγένετο ἵνα ἐργάζεται!

Κυρία Ε**

Γνώμη καὶ σκέψεις ἦτοκαὶ τοῦ δουκός

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωγίου.]

117.

Ἄνὰ μέσον τῶν πανούργων πρωτεύει ἐκεῖνος, ὅστις καλῶς ὑποκρίνεται, ὅτι ἐμπίπτει εἰς τὰς κατ' αὐτοῦ κεκρυμμένας παγίδας. Οὐδέποτε δὲ ὁ ἄνθρωπος εὐκολώτερον ἀπατάται, ὅσον ὅταν μελετᾷ νὰ ἐξυπατάσῃ τοὺς ἄλλους.

118.

Ὁ ἐπιμόνος ἀποφεύγων πᾶσαν κατὰ τῶν ἄλλων ἀπάτην ἐκτίθεται εἰς πολλὰς κατ' αὐτοῦ ἐξαπάτας.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ κύριος Ω*, κάμψας ἤδη τὸ ἀκρωτήριο τῶν τεσσαράκοιτα, ἔλαβε σύζυγον κήρην ὀρφανὴν ἑκαταεκα ἔτην. Πρὸς δὲ τοὺς ἀπορούοντας ἐπὶ τῇ δυσαναλογίᾳ ταύτῃ μεσιδῶν ἔλεγε·

«Καὶ τί τάχα! ἡ σύζυγός μου καὶ ἐγὼ μόλις εἴμεθα καὶ οἱ δύο ὁμοῦ πενητήκοιτα ἐξ ἑτῶν!»

— Ἄ ἐγὼ — ἔλεγε κυρία τις — οὐδέποτε δύναμαι νὰ ψευσθῶ.

— Ὅθ' ἴσῃς βροθήσω ἐγὼ, ἀπήντησε κύριός τις πλησίον τῆς ἱστάμενος: Πόσον ἔτῶν εἴσθε;

ΠΡΟΛΙΣΘΗΜΑ

Εἶδα τὰ χιόνια τῶν βουνῶν
Τὸ Μάρτι ἀναλομένα,
Τὰ ξαναβλέπω σήμερα
Στὰ κάτασπρα ἐνδύμένα·
Εἶδα τὰ φύλλα πράσινα
Στοὺς κλάδους νὰ φυτρώνουν,
Τώρα νεκρὰ καὶ κίτρινα
Οἱ ἀνέμοι τὰ σαρώνουν.
Ἐρημὸ ἄφῃκαν τὰ πουλιὰ
Τὸ ἀγαπητὸ ὀλημέρι,
Κ' ἐξεניתεύθησαν καὶ αὐτὰ,
Στῆς Ἀραπίας τὰ μέρη.
Πᾶν ἔτροῦτα, πᾶν ἐκεῖνα,
Πᾶν τῆς ἀνοιξὸς τὰ κάλλη....!
Τάχα θὰ γυρίσουν πάλι;
Τάχα θὰ τὰ ξαναἰδῶ;

Ἄχ, ὅλα ἀνακαινίζονται
Ὅσο ἡ φθορὰ κι' ἀν κάμῃ
Αἰώνια νεκρανάστασι
Στοῦ χρόνου τὸ ποτάμι!
Πάλι θὰ πρασινίσῃ ἡ γῆ,
Κ' ἡ γλόη θὰ ξανανθίσῃ,
Καὶ τὸ φιλέρημο πουλί
Τοὺς λόγγους θὰ ζυπνίσῃ·
Ἀπὸ τὰ νέφη τ' οὐρανοῦ,
Στὰ βᾶθη τῶν ὑδάτων
Θὰ δράμουν κι' ἄλλα πλάσματα
Νὰ δείξουν τὴ χαρὰ των....

Πλὴν τότ' ἐγὼ θὰ κείτομαι
Ἄναίσθητο κουφάρι,
Μὲ ἄστερην, μόνη συντροφιά,
Δύο, τρεῖς φουχτιαῖς θυμάρι.

Ἄς ἔρθῃ τότε ἐπάνω μου
Ἄς ἔρθῃ κάποιον χέρι
Στὰ πόδια, ἢ στὸ κεφάλι μου
Ν' ἀνάψῃ νεκροκέρι!

Παππᾶς, βαστώντας τὸ χαρτί,
Εὐχαῖς ἄς μουρμουρίσῃ,
Κι' ὀλόγουρα τὸ θυμιατὸ
Συγχώρια ἄς κουδουνίσῃ!

Ἄν ἀπ' τῶν οὐρανῶν, ποτὲ,
Τὸ φωτοβόλο ἐέμῃα
Στρέψῃ ἐν ἀστέρι καὶ σ' ἐμὲ
Τὸ σπλαχνικὸ του βλέμμα,

Ἡ ἀπὸ τοῦ βράχου τὸ πλευρὸ,
Ἄρου προβῆ με χάρι,
Ἄν θυμηθῇ τὸν τάφο μου
Μαϊάτικο φεγγάρι·
Τοῦ κάκου! ἐγὼ θάμαι τυγλὸς,
Κουρὰ θάμαι τ' αὐτιά μου,
Τότε ἢ σκιά μου ἐπέρασεν,
Ἐσθύσθη τ' ὄνομά μου!

Πότε ὀχτιδα παιγνιδιάρᾳ
Σὲ τρεχούμενο νερὸ,
Ποτ' ἐλπίδα, πότε ἀντάρα
Ἐξεπλάνεσε νεκρὸ;

Ὅταν ὄνειρον ἐφάνην,
Ἄνεσθῶθκα ὡς καπνός,
Κι' ἀφοῦ ἐδάρθηκα στὴν πλάνην,
Τί ἀπομένω; Κορνιαχτός.

Πῶς; κορνιαχτός ποῦ μία πνοὴν
Στροβίλου διασκορπίζει;
Ποῦ παίρνει τ' ὄρνεον τσ' ἀρπαγῆς
Καὶ τὴ φωλεῖά του χτίζει!
Πῶς! κορνιαχτός, ὅθεν θὰ βγῆ
Θανατηφόρο ἀγκάθι,
Ποῦ γίνεταί ἀγενὴς πῆλὸς
Κι' ὁ κεραμέας τὸν πλάθει;

Βόρβος, σκόνη, κορνιαχτός,
Χῶμα, καὶ τίποτ' ἄλλο,
Δὲν εἶν' τὸ γένος μας λοιπὸν,
Ἄν καὶ τὸ πλεόν μεγάλο;

ΑΓΑΠΗ, ἐστὶ πρωτόφρονον
Τοῦ κόσμου βασιλίδα,

Σὺ πῶδεςες τὰ σύμπαντα
 Σὲ μόνη μιὰ ἀλυσίδα,
 Σὺ τῆς ὁποίας τὰ γράμματα,
 Ἔως ἀπ' αὐτῆ τῆ γένηνα,
 Φέρνει τὸ βρέφος σύρριζα
 Στὸν κόρφο σκαλισμένα,
 Ἐσὺ 'σαι ἡ μόνη, ἐσὺ 'σαι αὐτῆ
 Ποῦ τὸν πηλὸ σφραγίζεις,
 Καὶ δάφναις ἀναστάσαις
 Στὰ μνήματα σκορπίζεις!
 Μὲ τὸ Σταυρὸ στὴν ἀγκαλιὰ,
 Μὲ τὸ φιλὶ στὸ στόμα
 Σκόνης λαοὺς ἀπὸ σλαβιαῖς,
 Λαζάρους ἀπ' τὸ χῶμα!

Ἄπιστε, ΑΓΑΠΗΣΕ, ἂν μπορῆς,
 Καὶ ἀγαπημένος ζῆσε,
 Μιὰ μόνη, ἀγάπησε, στιγμῆ,
 Καὶ χάρο μὴ φοβεῖσαι!

Ἐν Λιθόρρω, 1879.

*Ζ.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Καθὼς εἰς τὴν φύσιν οὕτω καὶ εἰς τὸν
 ἠθικὸν κόσμον ὑπάρχουν νόμοι τοὺς ὁποίους δὲν
 παραβαίνομεν ποτὲ ἀτιμωρητί, καὶ τῶν ὁποίων
 τὰ βέβαια ἀποτελέσματα ἀποτελοῦν τὴν διαρκή
 ἐπέμβασιν τῆς Προνοίας, ὅπως τὴν ὀνομάζο-
 μεν. Ἀσθενῆς τις ἀλλὰ μέγας ἀνὴρ, γράφων μὲ
 παράφρονα σχεδὸν χεῖρα τὴν διαθήκην σοφοῦ,
 ἔλεγε περὶ τῶν παθῶν τὰ ὅποια ἐπλαστούργη-
 σαν τὴν δυστυχίαν συνάμα καὶ τὴν εὐφύιαν του,
 ὅτι «Ὅλα μὲν εἶνε καλὰ ὅταν γινώμεθα αὐ-
 τῶν ἐγκρατεῖς, ὅλα δὲ κακὰ ὅταν ὑποτασσώ-
 μεθα εἰς αὐτά. Ἡ μὲν φύσις ἀπαγορεύει τὸ νὰ
 ἔχωμεν κλίσεις ὑπερτέρας τῶν δυνάμεών μας,
 ὁ δὲ ὀρθὸς λόγος τὸ νὰ θέλωμεν ὅ,τι δὲν εἶνε
 δυνατόν ν' ἀπολαύσωμεν, καὶ ἡ συνειδησις, ὅχι
 τὸ νὰ ἐπιθυμῶμεν, ἀλλὰ τὸ νὰ νικώμεθα ἀπὸ τῆς
 ἐπιθυμίας. Δὲν ἐξήρτηται ἀπὸ ἡμᾶς τὸ νὰ ἔχω-
 μεν ἢ τὸ νὰ μὴν ἔχωμεν πάθη· ἐξήρτηται ὅμως
 τὸ νὰ τὰ καταδαμάζωμεν. Τὰ αἰσθήματα ὅσα
 κυβερνώμεν εἶνε ὅλα νόμιμα· τὰ αἰσθήματα ὅ-
 μως ὅσα μᾶς κυβερνοῦν εἶναι ὅλα ἀσιβῆ. . . Εἰς
 μόνον τὸ ἀφθαρτον κάλλος δὸς τὴν καρδίαν σου·
 ἔχε ἐπιθυμίας συμφώνους πρὸς τὴν κατάστασιν
 σου, καὶ τὰ χρεῖά σου ἄς προηγῶνται τῶν παθῶν
 σου· ὑποτάσσου εἰς τὸν νόμον τῆς ἀνάγκης· μάθε
 δὲ νὰ ὑποφέρῃς τὴν στέρησιν τῶν πραγμάτων
 ὅσα εἶνε δυνατόν νὰ στέρηθῃς, καὶ ν' ἀπαρῆσαι
 τὰ πάντα ὅταν προστάξῃ ἡ ἀρετή.» (Octave
 Feuillet).

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Συνδρομητῆς τῆς Ἐστίας ἀπηύθυνεν αὐτῇ τὴν
 ἐπομένην ἐρώτησιν: «Τίς ὁ καταλληλότετος
 τρόπος τοῦ καταπαύειν τὸν λύγγα, τὸν κοινῶς
 λεγόμενον *Λόγγα* ;»

Πρὶν ἢ ἀποκριθῶμεν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο,
 ἄς εἰπωμεν τί ἐστὶ λύγξ καὶ πόθεν προέρχεται.
 Ὀλίγοι βεβαίως ἀγνοοῦσιν ὅτι ὁ λύγξ εἶνε σπα-
 σμωδικὴ καὶ θορυβώδης κίνησις τῆς ἀναπνοῆς,
 συνοδευομένη ὑπὸ ἰδίου τινὸς θορύβου καὶ ἐπα-
 ναλαμβανομένη πολλάκις ἐν βραχυτάτῳ διαστή-
 ματι. Οὐ τοῦ παρόντος ἡ ἐξέτασις τοῦ τρόπου
 τῆς παραγωγῆς τοῦ ὀχληροῦ τούτου παθήματος.
 Λέγομεν δὲ μόνον ὅτι ὑπάρχουσι δύο λύγγες
 διακεκριμένοι ἀλλήλων, ὧν ὁ μὲν λέγεται αὐ-
 θύπαρκτος, ἀνεξάρτητος, ἐξ οὐδεμιᾶς ἐτέρας ἀ-
 σθενείας ἔχων τὴν ἀρχὴν του, ἢ ἐπὶ τὸ ἰατρικώ-
 τερον ἰδιοπαθητικὸς, ὁ δὲ συμπτωματικὸς, ἥτοι
 ἐπερχόμενος ὡς σύμπτωμα ἐτέρας τινὸς ἀσθενείας
 καὶ ὧν σημεῖον κάκιστον. Ἀλλ' ἐνταῦθα περὶ μόνου
 τοῦ πρώτου θὰ εἰπωμεν ὀλίγα τινά, τὰ ἐξῆς·

Σχεδὸν πάντοτε ὁ ἰδιοπαθητικὸς λύγξ ἐξαφανί-
 ζεται ἀπ' ἐαυτοῦ μετὰ βραχυτάτην διάρκειαν,
 ἀλλὰ δύναται ὅμως καὶ νὰ διαρκέσῃ ὥρας ὅλας,
 ἡμέρας ὅλας καὶ μῆνας ὅλους· τότε δὲ δὲν εἶνε
 πλέον ἀπλῆ τις ἐνόχλησις, ἀλλ' ἀληθὴς ἀσθένεια,
 ἧς ἡ ἐπιμονὴ καταπονεῖ καὶ ἐξερθεῖζει τὸν
 ἀνθρώπον καθ' ὑπερβολὴν.

Ὁ λύγξ δυνατόν νὰ προέλθῃ ὑπὸ σφοδρᾶς ἠ-
 θικῆς συγκινήσεως, ὡς ἀρχῆς, τρόμου κ.τ.τ.
 Συχνότατα δὲ εἶνε ἀποτέλεσμα ἀμέτρου ἢ καὶ
 ταχείας ὑπερπληρώσεως τοῦ στομάχου, ὡς συμ-
 βαίνει εἰς τὰ μικρὰ παιδιὰ, καὶ μάλιστα εἰς τὰ
 βρέφη. Οὐχὶ δὲ σπανίως ἐμφανίζεται καὶ μετὰ
 τὴν ὑπέμετρον βρῶσιν καὶ πόσιν. Πλεῖστοι δὲ
 τῶν ἀνθρώπων δύνανται καὶ κατὰ βούλησιν νὰ
 προκαλῶσι τὸν λύγγα εἴτε εἰς ἐαυτοὺς εἴτε καὶ
 εἰς τινὰ τῶν ζώων.

Μετὰ τὴν ἀνωτέρω παρεκτροπὴν ἡμῶν ἐπα-
 νέλθωμεν εἰς τὴν ἀπόκρισιν τῆς ἐν ἀρχῇ γρα-
 φείσης ἐρωτήσεως, τίς ὁ καταλληλότετος τρό-
 πος τοῦ καταπαύειν τὸν λύγγα;

Καὶ τί δὲν μετεχειρίσθησαν οἱ ἀνθρώποι πρὸς
 καταστολὴν τοῦ τυράννου τούτου; Καὶ εἰς τὸ
 χλωροφόρμιον καὶ τὴν μορφίνην ἠναγκάσθησαν
 νὰ προσδράμωσιν ἐξ ἀπελπισμοῦ. Ἐπεκόλλησαν
 σικύας, ἐκδόρια, σίδηρον πεπυρακτωμένον ἐπὶ
 τοῦ τραχήλου, ἐπὶ τῆς βράχως κ.λ.π., συνεβού-
 λευσαν τὴν ἰσχυρὰν πίεσιν τοῦ μετακαρπίου καὶ
 τοῦ ὑπογαστρίου . . . , ἀλλὰ μάτην, τὰ φάρμακα
 ταῦτα εἰς οὐδὲν ὠφέλησαν. Εἶδομεν ἀνωτέρω
 ὅτι ὁ λύγξ προέρχεται καὶ ἐκ σφοδρᾶς συγκινή-
 σεως, νῦν δὲ λέγομεν ὅτι καὶ νὰ ἐξαλειφθῇ δύ-
 ναται διὰ σφοδρᾶς συγκινήσεως· ἀλλὰ βεβαίως
 τοῦτο δὲν εἶνε πολὺ φρόνιμον φάρμακον.

Ὅθεν ἀξία πάσης συστάσεως εἶνε τὰ ἐξῆς
 τρία· Καταπίνομεν δεκάκις ἢ δεκαπεντάκις ὕ-
 δωρ βραδέως καὶ χωρὶς νὰ ἀναπνέωμεν, ἢ πτερι-
 νίζομεθα, ἢ, ὅπερ καὶ κάλλιστον, τρώγομεν βῶ-
 λον ζαχάρως ἀπ' οὗ ἐπιστάζωμεν ἐπ' αὐτοῦ
 σταγόνας τινὰς ὄξους.

Μ*